Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН. ◆ № 126 (7867). ● 3 июль, 1982 йил ◆ ШАНБА ● Баҳоси 3 тийин.

ИВАНОВОЛИК ДЎСТЛАРИМИЗ ТОШКЕНТДА

Кеча Иваново области меҳнаткашлари делегацияси Тошкентга келди. Делегацияга КПСС Иваново область комитетининг биринчи секретари В. Г. Клюев раҳбарлик қилмоқда. Делегация составида тўқимачилик ва енгил саноат ходимлари касаба союзи область комитетининг раиси Т. Д. Шмелева, Октябрь революцияси орденли «Светоч» давлат наслчилик заводининг сут соғувчиси Р. Д. Зайцева, Ленин орденли Фролов номли Иваново меланж комбинати тўқувчиси В. В. Сараевалар бор.

Тошкент аэропортида делегацияни Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари М. М. Мусахонов, халқ депутатлари область Совети ижроия комитетининг раиси Т. А. Алимов, область партия комитетининг иккинчи секретари В. А. Антонов, область партия комитетининг секретарлари А. М. Хўжаев, Ф. Г. Потуремский, М. Қ. Қодиров, область ижроия комитети раисининг биринчи ўринбосари С. Т. Тошқулов, область касаба союзлари Совети раиси А. В. Браилов, область ижроия комитети раисининг ўринбосари Г. Б. Пўлдошевалар кутиб олдилар.

Делегация аъзолари партия, совет, касаба союз хўжалик ташкилотларининг КПСС XXVI съезди қарорларини амалга ошириш бўйича иш тажрибаларини мусобақадош дўстлари билан ўртоқлашадилар, область партия-хўжалик активи йиғилишида иштирок этадилар. Бу йиғилишда икки область меҳнаткашлари ўртасидаги социалистик мусобақа натижалари якунланади.

Кеча делегацияни Ўзбекистон Компартияси Тошкент область комитетининг биринчи секретари М. М. Мусахонов қабул қилди. Сўнгра меҳмонлар Тошкент шаҳрининг янги қурилишлари ва диққатга сазовор жойлари билан танишдилар. В. И. Ленин номли Халқлар дўстлиги Саройида бўлдилар.

Делегация аъзолари «Узбектекстильмаш» ҳамда Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси 50 йиллиги номли тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаларига ташриф буюрдилар, цехларда бўлишди, шу меҳнат коллективлари учун яратиб берилган маданий-маиший шароитлар билан танишдилар.

Меҳмонларимиз область шаҳарлари ва қишлоқлари билан, Чкалов номли авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси коллективи иши билан танишадилар. В. И. Ленин Марказий музейининг Тошкент филиали, Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмаси, Тошкент метрополитени, Ўзбекистон халқларининг амалий санъат музейида бўладилар. Делегация аъзолари Янгийўл районидаги В. И. Ленин номли колхозга, Орджоникидзе районидаги В. И. Ленин номли колхоз лимонарийсига ташриф буюрадилар. Ивановолик меҳмонлар Чирчиқда капролактам ишлаб чиқариш комплексида, Чорвоқ ГЭСи коллективи меҳмони ҳам бўлишади.

Суратда: Иваново области делегацияси В. И. Ленин номли СССР халқлари дўстлиги саройида: (ўнгдан чапга) КПСС Иваново область комитетининг биринчи секретари В. Г. Клюев, Ленин орденли Фролов номли Иваново меланж комбинати тўқувчиси В. В. Сараева, тўқимачилик ва енгил саноат ходимлари касаба союзи область комитетининг раиси Т. Д. Шмелева, Октябрь Революцияси орденли «Светоч» давлат наслчилик заводининг сут соғувчиси Р. Д. Зайцева, КПСС Иваново область комитетининг масъул ходими В. А. Фомичев ўртоқлар.

А. Абалян фотоси.

БЕДАНИНГ УЧИНЧИ ЎРИМИ

Тошкент областидаги «Чиноз» наслчилик совхоз-техникумидан Қурти Исмоилов бошлиқ бригада 380 гектар бедапоянинг ҳар гектаридан уч ўрим давомида 185 центнердан пичан йиғиштириб олди. Деҳқонлар бундай ҳосилдорликка ҳар гектар ерда ўсимликларнинг тигиз жойлаштирилиши, ўримдан кейин уларни озиқлантириш туфайли эришдилар. Қ. Исмоилов бошлиқ бригада мавсум давомида ҳар гектар ердан 230 центнердан пичан ўриб олишга қарор қилди. Бу эса ўтган йилдагидан 7 центнер кўпдир.

Ҳозир бутун хўжаликда экилган ўтларнинг учинчи ўрими бошланди. Бу ишни тўртта ипатовачи отряд бажармоқда. Совхоз механизаторлари ҳозиргача қарийб беш тонна сенаж, уч минг тоннадан кўпроқ беда пичани тайёрладилар, ўт талқонини ҳозирлашга киришдилар. Бу йил совхознинг ем-хашак тайёрлайдиган бригадалари қиш мавсумига икки йиллик норма ҳажмида ем-хашак ғамлашга қарор қилдилар.

1171 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 225 центнердан пичан ўриб олиш мўлжалланмоқда. Бу эса 1560 бош сигирдан иборат сермаҳсул қорамоллар подасининг тўқ қишловини таъминлаш имконини беради.

(ЎзТАГ).

КОЛХОЗ УЧУН КОМПЛЕКСЛАР

Тошкент районидаги Карл Маркс номли колхоз территориясида чорвачилик комплекси қад кўтарди. Уни «Ташоблколхозстрой» трестининг механизациялаштирилган колоннаси хўжалик учун муддатидан илгари қуриб берди. 200 бош сигирга мўлжалланган комплексда ем-хашак тайёрланадиган цех бор, биноларда автомат суғориш қурилмалари ўрнатилган, сут соғиш установкалари монтаж қилинган.

Бўка районидаги Жамбул номли, Бағдод районидаги «Правда» колхозларининг, Қорақалпоғистоннинг қўриқ Элликқалъа районидаги Охунбобоев номли совхозининг территориясида механизациялаштирилган сут «фабрикалари» пайдо бўлди. «Узколхозстрой» бинокорлари хўжаликларнинг буюртмаларига биноан йил бошидан буён 70 та комплекс барпо этдилар. Тошкент областти механизациялаштирилган колонналари комплексларни ишга тушириш ярим йиллик планини 3 баравар ошириб бажардилар, Фарғона ва Наманган областларида сигирлар учун механизациялаштирилган биноларни юксак суръатлар билан барпо этмоқдалар. Қурилиш конвейери аниқ-пухта йўлга қўйилган — ҳар бир комплекс уч ой ичида барпо этилмоқда. Бинолар йиғма темир-бетон конструкциялардан монтаж қилинмоқда.

(ЎзТАГ мухбири).

ИЛМ-ФАННИНГ ОЗИҚ-ОВҚАТ БУҒИНИ

ЧОРВАЧИЛИК КОМПЛЕКСИ ЭКОНОМИКАСИ

Тармоқни саноат негизида ихтисослаштириш, йирик комплекслар шароитида чорвачиликни концентрациялаш — чорвачилик маҳсулоти ишлаб чиқаришни кўпайтиришнинг, унинг таннархини арзонлаштиришнинг энг ишончли йўлидир. Республика совхозларида муҳим озиқ-овқат тармоғини жадал ривожлантиришнинг иқтисодий омилларини тадқиқ этган Ўзбекистон чорвачилик илмий-тадқиқот институтининг олимлари бу ҳақиқатни яна бир бор яққол тасдиқладилар.

Икки юзга яқин хўжалик ўрганиб чиқилди. Чорвачилик ихтисослаштирилган тармоқ қилиб ажратилган ва қудратли чорвачилик саноат комплекслари ишлаб турган совхозларда юз гектар қишлоқ хўжалик экинзори ҳисобига ихтисослаштириш йўлига ўтиб олмаган хўжаликлардагига қараганда бир неча марта кўп сут ва гўшт етиштирилмоқда. Ўзбекистонда бундай хўжаликлар ҳозирча анчагина бўлиб, чорвачиликдаги ихтисослаштириш умумий даражаси тадқиқотчиларнинг хулоса қилишича, бугунги кун талабларига, КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил май Пленуми қарорларидан келиб чиқадиган вазифаларга ҳали тўла жавоб бермайди.

Олимлар хўжаликларда чорвачилик маҳсулоти етиштириш самарадорлигини оширишга қаратилган тавсияларни ишлаб чиқдилар.

(ЎзТАГ).

СОВЕТ ИТТИФОҚИ БЎЙЛАБ

◆ МОСКВА. Останкино телеминорасида янги прибор электрон юза ўлчагич синаб кўрилмоқда. У пойтахтдаги энг баланд иншоотнинг тебранишларини қайд этмоқда. Қурилма Москва «Калибр» заводида ясалган бўлиб, бу завод июль ойида ярим асрлик юбилейини нишонлайди. Корхонани Бутуниттифоқ аниқлик конвейери деб бемалол айтиш мумкин — завод маркаси қўйилган ўлчов воситалари барча қардош республикаларга юборилмоқда.

◆ ВЛАДИМИР области чорвадорлари давлатга гўшт, сут ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етказиб беришни йилдан йилга кўпайтирмоқдалар. Шу мақсадда областда йирик чорвачилик комплекслари қурилишига катта эътибор берилаяпти. Собинск районидаги Лакин номли совхозда 18 минг қорамолга мўлжалланган «Владимирский» чорвачилик комплекси фойдаланишга топширилди. Беш гектардан ортиқроқ жойни эгаллаган бу комплекснинг томи яхлитдир. Унинг қуввати тўла ўзлаштирилгач, йилига 6900 тоннадан гўшт берадиган бўлади.

«Владимирский» автомат комплекси ГДР билан ҳамкорликда бунёд этилган. Суратда: бузоқларни боқувчи оператор Галина Иванова иш устида.

ТАСС фотохроникаси.

◆ САРАНСК. Саранск автосамосвал заводининг коллективи тежалган металлардан ясалган автомобиллар карвонини Ноқоратупроқ зонанинг колхоз ва совхозларига юборди. Автомобилсозлар шу 25 та машинани чиқариб СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллиги шарафига зиммаларига олган социалистик мажбуриятларининг муҳим бир бандини муддатидан илгари бажардилар.

◆ СУМИ. Суми «Химпром» бирлашмасида ем-хашакнинг самарали консерванти ишлаб чиқарила бошланди. Яқинда ишга туширилган янги цехдан бугун истеъмолчиларга маҳсулотнинг биринчи туркуми — натрий пиросульфити юборилди. Бу порошоксимон модда ем-хашакни узоқ сақлаганда унинг озуқа хоссалари йўқолмаслигига ёрдам беради. Ҳар йили цехда 25 минг тонна шундай препарат ишлаб чиқарилади.

◆ КЛАЙПЕДА. (Литва ССР). Йиғма маиший комплекслар қурувчиларга кўп қулайликлар келтиради. Бу ердаги темир-бетон конструкциялар заводи шу комплекс деталларини ишлаб чиқара бошлади. Қурувчилар навбатдаги уй-жой районини, корхонани қуришга киришаётиб, бу биноларни бир неча соат ичида монтаж қиладилар ва коммуникацияларга улайдилар. Тез орада республикадаги барча қурилиш коллективлари шундай йиғма уйларни олади.

(ТАСС).

ТОШКЕНТ—ХАСКОВО

АЛОҚАЛАРИМИЗ МУСТАҲКАМ

Хасково округ касаба союзлари Советининг секретари Коста Лачев раҳбарлигидаги болгар делегацияси область саноат корхоналари ва хўжаликлари, республика пойтахтининг диққатга сазовор жойлари билан танишишни давом эттирмоқда. Болгария Халқ Республикасидан келган меҳмонлар Чиноз районидаги, «Чиноз» наслчилик совхоз-техникумида бўлишди. Бу хўжалик Хасководаги капитан Андреев номли давлат хўжалиги билан дўстона алоқалар ўрнатган. Бу алоқалар мустаҳкамланиб боряпти. Меҳмонлар совхоз маъмурияти, касаба союз комитети аъзолари билан суҳбатлашдилар. Делегация аъзолари, шунингдек, Тошкентдаги амалий санъат музейини бориб кўрдилар.

Кеча Хасково округидан келган касаба союз делегациясини Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари М. М. Мусахонов томонидан қабул қилинди.

Бугун болгариялик меҳмонлар ўз ватанларига жўнаб кетадилар.

КОММУНИСТЛАРНИНГ АВАНГАРДЛИГИНИ ОШИРАЙЛИК

БЎКА РАЙОН ПАРТИЯ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

Бўка район партия комитетининг бўлиб ўтган пленумида КПСС Марказий Комитети май Пленуми қарорлари, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг доклади, ва Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети VI пленуми қарорлари асосида район партия ташкилотининг вазифалари муҳокама қилинди. Бу ҳақда Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари М. М. Мусахонов доклад қилди.

Бўка райони меҳнаткашлари Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида актив иштирок этиб, узлуксиз тўртинчи марта КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғи билан тақдирландилар. Район партия ташкилоти олиб бораётган катта сиёсий-тарбиявий ишлар яхши самаралар бермоқда. Бўкаликлар ўтган йили 81 минг тонна «оқ олтин» топшириб, ҳосилдорликни гектар бошига 37,2 центнерга етказишга муваффақ бўлдилар.

Докладчи ва музокарада қатнашганлар: «Октябрь 40 йиллиги» колхози раиси М. Пўлатов, «Бўка» совхози бригада бошлиғи М. А. Ковалева, Ҳамза номли колхоз сут соғувчиси Д. Қосимова, Тимирязев номли колхоз партия комитетининг секретари М. Мирзаева, «Кўкорол» совхози маккажўхоричилик бригадаси бошлиғи С. Искандарова, район партия комитетининг биринчи секретари Т. Исломов ва бошқа ўртоқлар қўлга киритилган ютуқларни қайд этиш билан бирга асосий эътиборни КПСС Марказий Комитети май Пленуми қарорларида қўйилган вазифаларни бажаришга, Озиқ-овқат программасини ҳал этишда бошланғич партия ташкилотларининг ташкилотчилик ролини оширишга қаратдилар.

Районда пахта ва бошқа хил қишлоқ хўжалик экинларидан мўл ҳосил олишнинг битмас-туганмас резервлари бор. Ўтган йили «Бўка» ва «Кўкорол» совхозларидаги ўн битта бўлимнинг ўнтасида, хўжаликлардаги 288 та бригаданинг 120 тасида пахта ҳосилдорлиги районнинг ўртача кўрсаткичидан паст бўлди. Маккажўхори дони етиштиришда ҳам кўпгина хўжаликларда қолоқликка йўл қўйилмоқда. Гўшт, сут етиштиришни кўпайтириш, сабзавот, мева ҳосилдорлигини ошириш бўйича ҳам мавжуд резервлар тўла ишга солинмаяпти.

КПСС Марказий Комитети май Пленуми қарорлари, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети тавсиялари, маслаҳат ва кўрсатмалари асосида юбилей йилида ташкилий-партиявий, ғоявий-сиёсий ишларни кучайтириш, коммунистларнинг авангардлик ролини янада ошириш, зиммадаги юксак мажбуриятларнинг тўла бажарилишини таъминлаш зарурлиги алоҳида таъкидланди.

Пленумда муҳокама қилинган масала юзасидан қарор қабул қилинди.

Пленум ишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, масъул ходими С. Р. Ризаев, Тошкент область партия комитети ташкилий-партиявий ишлар бўлими мудири О. З. Зуфаров иштирок этдилар.

ШОНЛИ ҲАЁТ САҲИФАЛАРИ

«Леонид Ильич Брежнев. Қисқача биографик очерк» китоби «Ўзбекистон» нашриётида ўзбек тилида босмадан чиқди.

Китоб Сиёсий адабиёт нашриёти 1981 йилда чиқарган қисқача биографик очеркнинг учинчи тўлдирилган нашри текстидан таржима қилинди. Китоб кўп нусхада нашр этилди.

(ЎзТАГ).

КЎП НУСХАДА

«Ўзбекистон» нашриёти «СССРнинг 1990 йилгача бўлган даврга мўлжалланган Озиқ-овқат программаси ва уни амалга ошириш тадбирлари»ни ўзбек тилида китобча қилиб чиқарди. Китобча КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг партия Марказий Комитети 1982 йил май Пленумида қилган докладини, Пленумнинг бошқа материалларини, СССР Озиқ-овқат программасининг тўла текстини ўз ичига олган.

Китобча кўп нусхада босиб чиқарилди.

— (ЎзТАГ).

МУТАХАССИС МИНБАРИ

ҲАЛ ҚИЛУВЧИ ДАМЛАР

ХЎЖАЛИГИМИЗ деҳқонлари шу кунларда тетик руҳ, яхши кайфият билан меҳнат қилмоқдалар. Чунки, ғўзаларимиз кун сайин ҳам бўйига, ҳам энига баравж ривожланмоқда. Айрим карталарда кўсаклар кўзга ташланиб қолди. Бу юбилей йили «оқ олтин» хирмони учун кузданоқ пухта замин тайёрлашга киришилганининг самарасидир. Биз кузда экиндан бўшаган ерларга йиллик нормадаги фосфорнинг 70 процентини, калийнинг 50 процентини солиб, 40—45 сантиметр чуқурликда ҳайдашни қатъий одат қилиб қўйганмиз. Бундан ташқари алмашлаб экиладиган 30—35 гектар майдонга 35—40 тоннадан маҳаллий ўғит бериб, баҳорга шай қилиб қўямиз. Ер қиши билан кўпчиб, семириб ётади. Баҳор келиши билан чизел қилиб, бороналаб экишни бошлаб юборамиз.

Бу йил кўкламда 680 гектар майдонга чигитни қисқа муддатларда экиб олдик. Ёғингарчилик оз бўлиб, намнинг етишмаслигига қарамай аввалдан пухта ҳозирлик кўрилганлиги туфайли ҳамма майдонлардаги чигитлар тўла ва текис ундириб олинди, тўлиқ гектарлар ҳосил қилинди.

Ҳозир механизатор, сувчи ва ҳар бир оддий колхозчининг бутун куч-ғайрати ҳамма майдонларда агротехник ишловни кучайтириб, ғўзаларнинг серҳосил бўлиб ўсишини таъминлашга қаратилган.

Деҳқон учун муҳим бўлган ёзнинг иссиқ дамлари бошланди. Ҳарорат кўтарилган сари ташвиш ортаверади. Чунки ғўзаларни иссиққа олдирмай, сувдан қолдирмай, касалликка чалинтирмай, илдизларининг бақувват бўлишини, шонани гулга, гулни кўсакка айланишини тезлаштириш учун қатор ораларига ўз вақтида ишлов бериш, озиқлантириш, суғориш ва зараркунанда ҳашоратларга қарши кураш тадбирларини қўшиб олиб бориш талаб этилади.

Аммо, гап неча марта ишлов берилиб, неча марта озиқлантиришда эмас, албатта. Тадбиркор пахтакорларимиз илғорлар тажрибасига таяниб, область пахтакорлар Советининг тавсияларига асосланган ҳолда ҳар бир картадаги ғўза ниҳолларининг ривожланиш ҳолатига қараб озиқлантирмоқдалар, сув тарамоқдалар. Шунингдек, тупроқ картограммаси бўйича минерал ўғитлар билан озиқлантирдик.

Биз махсус машиналарда ҳар куни фермадан 30—40 тонна суюқ гўнг ташиб келтириб, ғўзалар суст ривожланаётган карталарга шарбат қилиб оқизмоқдамиз. Сув эгатларга бир марта оёқлатилгач, кейин шарбат берамиз. Ана шунда шарбат оқовага чиқмасдан тўлалигича жўякларда қолади.

Пахта ҳосилдорлиги сувчи ва механизаторнинг ўзаро ҳамкорликда иш юритишларига кўп жиҳатдан боғлиқ. Культивация билан суғориш оралиғида узилиш бўлмаслиги керак. Акс ҳолда берилган озуқанинг кучи кетади. Бундан ташқари ерлар қотиб қолади, натижада культиваторга осилган ишчи органларининг нормал ишлаши бузилади. Озуқа берилгач дарҳол сув қўйиш талаб қилинади. Биз социалистик мусобақада ишнинг ана шу томонларига жиддий эътибор беряпмиз.

Зейнали Сафаров, Ҳакимжон Камолов, Раҳмонали Кенжабоев, Азимжон Юнусов, Муҳаммаджон Акромов каби тажрибали сувчиларимиз ғўзаларни ўз вақтида оби-ҳаётга қондиришаётган бўлса, улар билан ёнма-ён туриб меҳнат қилаётган Абдукарим Норқулов, Василий Бибаров, Ўктамқул Хўжамқулов, Мирзахон Женисов каби илғор механизаторларимиз ғўза қатор ораларига сифатли ишлов бермоқдалар. Улар йиғим-терим бошлангунча ҳар гектар майдонда ўртача 130 минг туп кўчат бўлишини таъминлашни асосий мақсад қилиб қўйганлар.

Ҳосилдорликни 40—45 центнерга етказиш учун курашаётган Зироҳат Эгамбердиева, Исмат Ҳасанов, Абдусаттор Абдужабборов бошлиқ бригадаларда учинчи марта комплекс ишлов бериш тугалланмоқда. Ана шу бригадалардаги ғўзалар кўсакламоқда.

Ҳосил кушандаси — ҳашоратларга қарши курашни бу йилги оғир шароитда биринчи навбатдаги вазифа қилиб қўйганмиз. Заҳарли дорилар етарли миқдорда ғамлаб қўйилган. Трактор аппаратларига пуркагичлар осиб, тахт қилиб қўйилган.

Ҳар бир яхши тадбирни тўла-тўкис амалга ошириб, кўзланган натижага эришиш, аввало одамлар ҳақидаги ғамхўрликларга, яратиб берилган шароитларга ҳам боғлиқдир. Бизда колхозчиларимизнинг самарали меҳнатдан кейин яхши ҳордиқ чиқаришлари учун барча имкониятлар мавжуд. Колхозимиздаги 9 та пахтачилик бригадаси замонавий дала шийпонларига эга. Телевизор, радио, холодильник ишлаб турибди. Газета ва журналларнинг янги сонлари вақтида келтирилиб турилади. Улардан ташқари дала шийпонлари қошида бригаданинг кичик чорвачилик фермаси, сабзавот ва бошқа экинлар экиш учун ажратилган томорқа ерлар бор. Колхозчиларимизнинг кундалик иссиқ овқати учун масаллиқ ўзларидан чиқади.

Бу йил колхозимиз меҳнаткашлари учун катта синов йилидир. Улар СССРнинг шонли 60 йиллиги шарафига пахта ҳосилдорлигини 40 центнерга, жами уюладиган «оқ олтин» хирмонини 2800 тоннага етказиш мажбуриятини олишган. Шу мақсадда ҳар бир бригада, сувчи ва механизатор ўртасидаги ўзаро меҳнат беллашуви кун сайин авж олдирилмоқда.

Анвар МЕҲРАЛИЕВ,

Чиноз районидаги «Октябрь 40 йиллиги» колхозининг бош агрономи.

СССР 60

БУЮК ҚАРДОШЛИКНИ ТАРҒИБ ҚИЛИБ

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ташкил этилганлигининг 60 йиллиги мамлакат ижтимоий-сиёсий ҳаётида жуда катта воқеадир. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежнев таъкидлаганидек, бу шонли санага ҳозирлик кўриш партия ва халқ бирлигини янада мустаҳкамлашга, мамлакат барча миллат ва элатларини жипслаштиришга, омманинг сиёсий ва ижодий активлигини оширишга хизмат қилмоқда.

Ривожланган социализм шароитида интернационализм ижтимоий ва иқтисодий ҳаётнинг ҳамма соҳаларига тобора чуқур сингиб, ҳар бир совет кишиси фаолиятининг таркибий қисми бўлиб қолди. КПСС XXVI съездида ҳозирги шароитда ҳар бир иттифоқдош республика экономикасини жадал суръатларда ривожлантирилиши уларнинг бир-бирига яқинлашиш жараёнини тезлаштиришга хизмат қилаётганлиги кўрсатилди. Миллий маданиятлар гуллаб-яшнаб, бир-бирини бойитмоқда. Кишиларнинг янги тарихий бирлиги — совет халқи таркиб топди. Совет турмуш тарзининг ажралмас қисми бўлган интернационализм СССР халқларининг дўстлигида ўзининг эркин ифодасини топмоқда.

Коммунистик партия «Билим» жамияти барча ташкилотлари олдига ҳар бир совет кишиси онгига пролетар интернационализмининг моҳияти ва аҳамиятини етказиш, жамиятимиз ҳар бир аъзосида интернационалистик эътиқодни шакллантириш, бу эътиқодни актив ҳаётий позицияга айлантириш вазифасини қўйган. Пойтахт области лекторлари КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартияси XX съезди қарорларини, КПСС Марказий Комитетининг «Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ташкил этилганлигининг 60 йиллиги тўғрисида»ги қарорини, ўртоқ Л. И. Брежневнинг Ўзбекистон ССРга учинчи Ленин ордени топширилишига бағишлаб Тошкентда ўтказилган тантаналарда сўзлаган нутқларида баён этилган тавсия ва маслаҳатларини амалга ошира бориб, халқлар дўстлиги ленинча ғоясини, совет ватанпарварлиги ва пролетар интернационализмини кенг ва чуқур пропаганда қилмоқдалар. Шаҳар ва қишлоқ меҳнаткашларини ўн биринчи беш йиллик топшириқларини муваффақиятли бажаришга сафарбар этяптилар.

«Билим» жамияти Тошкент область ташкилоти правлениеси ташаббуси билан шаҳар ва районларда мунтазам иш олиб борадиган 150 та лекторий ташкил этилди. «Шонли 60 йилликнинг олтин саҳифалари» деб аталувчи бу лекторийларда «Халқларнинг ленинча дўстлиги — совет давлати қудратининг манбаи», «КПСС XXVI съезди социалистик мамлакатлар ўртасидаги қардошларча дўстлик ва ҳамкорликни янада мустаҳкамлаш тўғрисида», «КПСС — тинчлик ва халқлар дўстлиги байроқдори», «Қудратимиз дўстликда», «Интернационализм — коммунизм байроғи» ва бошқа мавзуларда лекциялар ўқилди. Бу лекцияларни ўқишга етакчи олимлар — Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзолари Р. Аминова, М. Баратов, М. Хайруллаев, З. Ўрозаев, профессорлар Қ. Хоназаров, Г. Ҳидоятов, А. Содиқов, С. Шаповаленко ва бошқалар жалб этилди.

Халқлар дўстлиги ғояларини пропаганда қилишда дала ишлари авж олган пайтларда областнинг олис районларига агитбригадалар юбориш муҳим аҳамиятга эга бўлмоқда. Бу агитбригадалар шу йилнинг ўзида 25 жойда халқлар дўстлиги кечалари ўтказдилар. Бу кечаларда олимлар, олий ўқув юртлари ўқитувчилари, партия ва комсомол ветеранлари, Улуғ Ватан уруши қатнашчилари, ишлаб чиқариш илғорлари иштирок этдилар.

«Билим» жамияти бошланғич ташкилотлари меҳнаткашларни интернационализм руҳида тарбиялаш соҳасидаги ишларини ҳар бир корхона, колхоз, совхоз шароитини ҳисобга олган ҳолда олиб бормоқдалар. Масалан, Коммунистик районидаги «Политотдел» колхозида бу иш хўжалик аъзоларининг турли миллат вакиллари эканликлари ҳисобга олинган ҳолда ўтказилади. «Билим» жамияти лекторлари ўз суҳбатларида колхозлар мисолида турли миллат вакилларининг аҳиллик билан қилаётган фидокорона меҳнатлари самараларини ёрқин кўрсатиб берадилар. Айниқса, колхоз раиси Т. Г. Хван, 10-ўрта мактаб директори М. Маҳмудов, иқтисодчи А. Ўтегеновлар ўқиётган лекциялар қишлоқ меҳнаткашларига манзур бўляпти.

Ўзбекистон металлургиясининг маркази ҳисобланган Бекободда 40 миллат вакиллари меҳнат қилишади. Шаҳарда тарғибот ва ташвиқотнинг турли усулларидан — халқлар дўстлиги кечаларидан, интернационал учрашувлардан, оғзаки журналлардан, интернационал дўстлик клубларидан фойдаланилади. Меҳнаткашларни интернационал руҳда тарбиялашда халқ университетлари ҳам муҳим вазифаларни бажаряпти. Уларнинг машғулотларида қардош республикалардаги турдош корхоналар иш тажрибаси ҳар тарафлама ўрганилади. Бу фақатгина муайян халқ хўжалик вазифаларини ҳал этишгагина эмас, шунингдек, университет тингловчиларида интернационалистик эътиқодни шакллантиришга ҳам хизмат қиляпти.

Ўзбекистон металлургия комбинати, цемент комбинати, шаҳарнинг бошқа корхоналарида иттифоқдош республикаларга бағишланган зарбдор ҳафталикларни ўтказиш анъанага айланган. Бу кўп миллатли давлатимиз барча халқларининг ҳаёти билан батафсил танишиш имконини беряпти.

«Билим» жамияти область ташкилоти социалистик мамлакатлар халқлари, жаҳондаги барча меҳнаткашлар билан дўстлик ва ҳамкорликни мустаҳкамлашга қаратилган тадбирларни ўтказишга ҳам катта эътибор беряпти. Меҳнат коллективларида чет эл мамлакатларида бўлиб қайтган олим ва мутахассисларнинг чиқишлари катта қизиқиш уйғотяпти.

Айниқса, совет-болгар дўстлигини мустаҳкамлаш соҳасида катта тажриба тўпланган. Совет-болгар дўстлик жамиятининг коллектив аъзолари бўлган Оржоникидзе районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхози, Калинин районидаги «Хасково» совхози, Оҳангарон цемент комбинатида интернационал тарбия ишлари яхши йўлга қўйилган.

Ғалаба районидаги «Билим» жамияти бошланғич ташкилоти иш тажрибаси ҳам диққатга сазовордир. Бу районда Болгария Коммунистик партияси Хасково округ комитети раҳбарлари икки марта бўлишди. Уларнинг лекция ва суҳбатлари пойтахт области меҳнаткашларида катта қизиқиш уйғотди.

Ёш авлодни интернационализм руҳида тарбиялашда областнинг кўпгина мактабларида ташкил этилган интернационал дўстлик клублари катта роль ўйнамоқда. Клуб аъзолари деворий газеталар чиқарадилар, кўргазмалар ташкил этишади, социалистик ва ривожланаётган мамлакатлар ёшлари билан мустаҳкам алоқа ўрнатишган. Коммунистик районидаги мактабларда ана шундай 29 клуб фаолият кўрсатмоқда. Улар СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллиги шарафига турли стендлар тайёрлашди.

ЛЕКЦИЯ ПРОПАГАНДАСИ САМАРАДОРЛИГИ УЧУН

Ангрен районидаги интернационал дўстлик клуби аъзолари иттифоқдош республикалар тарихини ўрганишяпти. Чиноз райони мактаблари ўқувчилари эса 8 социалистик мамлакатдаги тенгдошлари билан алоқа ўрнатишган. Бекобод шаҳридаги 12-мактабда тинчлик учун курашчилар тўғрисида қизиқарли ҳужжатлар тўпланган. Бу мактаб интернационал дўстлик клуби аъзолари сиёсий плакат конкурсида иштирок этишди.

Ғоявий-сиёсий ва интернационал тарбия кўп жиҳатдан тарбияга комплекс ёндошишга боғлиқдир. Шунинг учун «Билим» жамияти область ташкилоти меҳнаткашларни интернационал руҳда тарбиялашда илмий-методик советларнинг кенг иштирок этишини таъминлаяпти. Бу ишда, айниқса, тарихий билимлар, КПСС ташқи сиёсати, адабиёт ва санъат илмий-методик советлари пропагандистлари актив иштирок этмоқдалар.

Халқлар дўстлиги ва пролетар интернационализми пропагандасининг ғоявий мазмуни ва савиясини яхшилаш мақсадида бу мавзуларда тарғибот-ташвиқот ишларини олиб бораётган лекторлар учун мунтазам равишда семинарлар ташкил этиляпти. Бу семинарларда кейинги бир ярим йил ичида «Билим» жамияти аъзолари бўлган 1000 лектор ўз малакаларини оширдилар.

«Бўлажак жангчи» халқ университетлари ёшларни ҳарбий-ватанпарварлик руҳида тарбиялашни интернационал тарбия билан моҳирона қўшиб олиб бормоқда. Бу халқ университетларида Улуғ Ватан уруши ветеранлари — Москва, Украина, Белоруссия, Болтиқбўйи учун жанглар қатнашчилари, марказий ва жанубий-шарқий Европа мамлакатларини фашизмдан халос қилган жангчилар билан учрашувлар ташкил этилади. Жумладан, Коммунистик районида ўтказилган ана шундай қизиқарли учрашувлардан бирида Совет Иттифоқи Қаҳрамони С. Қосимхўжаев, уруш ветеранлари М. П. Буков, Ш. Алимов ва бошқалар иштирок этдилар.

Олий ўқув юртларида ҳам комсомол ёшларни интернационал руҳда тарбиялаш ишида қизиқарли тажриба тўпланган. Масалан, Халқлар дўстлиги орденли Тошкент қишлоқ хўжалик институтида миллий мустақиллик, тинчлик ва социал тараққиёт учун курашаётган халқлар билан бирдамлик ҳафталиклари ўтказилади. Уларда совет студентлари билан биргаликда мазкур институтда таълим олаётган чет эллик ёшлар иштирок этадилар.

Бу институт студентларини катта интернационал оила деса бўлади. Ўқув юртида жаҳондаги 47 мамлакатдан келган 340 йигит-қиз билим олмоқда. Шунинг учун институтнинг «Билим» жамияти бошланғич ташкилоти халқлар ўртасида дўстликни мустаҳкамлашга қаратилган тадбирларни ўтказишга катта эътибор беради. Яқинда институт интернационал дўстлик клуби аъзоларининг ташаббуси билан факультетларда СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигига бағишланган кечалар бўлиб ўтди. Ўқув юрти ёшлари якшанбаликлар ташкил этиб, уларда ишлаб топган маблағларини Совет Тинчлик фондига ўтказмоқдалар. Бу йилнинг ўзида ана шундай олтита якшанбалик ташкил этилди.

«Билим» жамияти ташкилотлари ўтказаётган лекция ва суҳбатларда ривожланган социализм шароитида барча миллат ва элатларнинг равнақ топиши, ўзаро яқинлашишининг социалистик демократияни чуқурлаштириш билан алоқадорлиги ҳам ўз аксини топяпти. Лекторларимиз маҳаллий Советларга сайловлар даврида бу масалаларга алоҳида эътибор бердилар. Улар энг оммавий давлат органлари — халқ депутатлари Советлари барча миллат ва элатлар сиёсий турмуши муштараклигининг, улар мустаҳкам бирлигининг ёрқин ифодаси эканлигини алоҳида уқтиришди.

Мамлакатимизда халқ сайлаб қўйган 2,3 миллион депутат 100 дан ортиқ миллат вакиллари эканлиги буни исботлаб турибди. Областимизда маҳаллий Советларга яқинда ўтказилган сайловларда сайланган халқ депутатлари ҳам турли миллат вакилларидир.

Оғзаки агитация кадрлари ҳозирги кунларда барча меҳнат коллективларида СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллиги шарафига авж олган умумхалқ социалистик мусобақасининг аҳамиятини кенг тушунтириб бермоқдалар. Бу меҳнат беллашувида қўлга киритилаётган ютуқлар Ватанимиз иқтисодий қудратини янада мустаҳкамлашга, совет кишилари турмуш фаровонлигини оширишга хизмат қиляпти. Буюк Ватанимиз гуллаб-яшнаши йўлида сидқидилдан фидокорона меҳнат қилиш эса совет кишилари интернационалистик хислатларини кўрсатади.

«Меҳнаткашларни совет ватанпарварлиги ва пролетар интернационализми, буюк Совет Ватанига мансубликдан иборат фахрланиш туйғуси руҳида тарбиялаш, — деб таъкидлаган эди КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежнев, — партиянинг муқаддас бурчидир».

Бу ажойиб сўзларда партиянинг халқлар дўстлиги, пролетар интернационализми масалаларини пропаганда қилиш тўғрисидаги кўрсатмалари ўз ифодасини топган. Бу идеология ходимлари, шу жумладан, «Билим» жамияти ташкилотларининг СССР халқлари буюк қардошлигини янада мустаҳкамлаш соҳасидаги вазифаларини ҳам кўрсатиб турибди.

С. ТУРСУНМУҲАМЕДОВ,
«Билим» жамияти Тошкент область ташкилоти правлениесининг раиси, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси, профессор.

«Средазэлектроаппарат» ишлаб чиқариш бирлашмаси Тошкентдаги бош заводининг кўпгина илғор ишчилари СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигигача беш йилликнинг уч йиллик топшириғини бажаришга аҳд қилишган. Коллективда бу ташаббусга биринчи бўлиб қўшилганлардан Милада Эм ва Мария Гречушевалар ҳар сменада нормани 1,5 баравар ва ундан ҳам ошириб бажармоқдалар.
В. Сироткин фотоси.

МАҲСУЛОТ СИФАТИ — КОРХОНА ШУҲРАТИ

ХАЛҚИМИЗГА МАНЗУР БЎЛСИН

КЕНГ истеъмол буюмларини кўплаб ишлаб чиқариш, улар аҳоли дидига мос тушиши ҳамда юқори сифатли бўлишига эришиш — ўн биринчи беш йилликнинг асосий вазифаларидан саналади. Илғор корхоналар ўзаро социалистик мусобақани авж олдирган ҳолда асосий эътиборни шу мақсадга қаратмоқдалар. Айниқса, корхоналарда сифатни комплекс бошқариш системасини қўллаш яхши натижалар беряпти.

Ҳозирги пайтда республикамиздаги мавжуд 479 корхона бу илғор система асосида маҳсулот ишлаб чиқармоқда. Уларда меҳнат унумдорлиги ҳам юқори эканлиги яққол кўзга ташланади. Шуниси диққатга сазоворки, бундай коллективларнинг 173 таси областимиздадир.

Бу ишлаб чиқариш коллективларида беш йиллик марраларини забт этиш юзасидан белгиланган тадбирлар уюшқоқлик билан бажарилмоқда. Етакчи саноат корхоналарининг тажрибаси сифатни комплекс бошқариш системасини қўллаш маҳсулотни яхшилашда самарали тадбирлардан бири эканлигини кўрсатди. Ўтган вақт ичида 1040 номенклатурадаги буюмлар фахрий беш қирра тамғаси билан истеъмолчиларга етказиб берилди. Сифат белгиси билан тайёрланаётган кенг истеъмол буюмларининг салмоғи янада ошди. 33 корхонанинг шу йили сифат белгисига аттестация қилинган 245 маҳсулоти олий нав категория билан тайёрлана бошланди.

Маҳсулот сифатини яхшилаш борасида областимиз корхоналари қўлга киритаётган ютуқлар албатта ибратли. Лекин, олий сифат категорияси билан тайёрланаётган буюмлар ялпи маҳсулотнинг бор-йўғи 13 процентини ташкил этаётганлиги бу борада ҳанузгача мавжуд резервлардан тўла фойдаланилмаётганлигини яққол кўрсатади. Бунга асосий сабаб айрим корхоналарда маҳсулотнинг сифатига эмас, балки сонига кўпроқ эътибор берилаётганидадир.

Республика давлат стандарти лабораториясининг ўтган ойлардаги текширувлари айрим саноат корхоналари маҳсулотининг сифати, техник даражаси стандарт талабларига жавоб бермаётганлигини кўрсатди. Баъзи ҳолларда муайян буюмлар жиддий нуқсонларга эга эканлиги, брак мавжудлиги аниқланди.

Олмалиқ ғишт заводида ана шундай камчиликлар мавжуд. Корхонада тайёрланаётган «75» маркали ғишт пишиқлик даражаси бузилган. Тайёрланаётган ғиштлар стандарт талабларига мутлақо жавоб бермайди. Шунинг натижасида заводга 20 минг сўмлик жарима солинган.

Шунингдек, айрим пахта заводлари, Тошкентдаги сут маҳсулотлари бирлашмаси маҳсулотларида ҳам стандарт талабларига риоя қилинмаганлиги аниқланди. Юқорида таъкидлаб ўтилган корхоналарнинг қолоқлиги сабабли областимизда тайёрланаётган ялпи маҳсулотнинг сифат белгили проценти ҳам пасайиб кетди. Қолоқлик сабаблари бироз таҳлил қилинганда айнан шу корхоналарда илғорлар тажрибасидан фойдаланиш яхши йўлга қўйилмаганлиги, илғор техника ҳамда прогрессив технология жорий этилмаганлиги, айниқса, меҳнатни ташкил этиш ҳамда ҳақ тўлашнинг бригада формаси назардан четда қолаётганлиги аниқланди. Бу масалаларга жиддийроқ ёндошиш асосий масала — маҳсулот сифатини яхшилаш ҳамда ўн биринчи беш йилликнинг улкан марраларини муваффақиятли забт этиш имконини беради.

Г. ВОҲИДОВА,
Ўзбекистон давлат стандарт бошқармасининг катта инженери.

МАТЛУБОТЧИЛАР — САФАРБАР

Кооператорларнинг бу йилги байрами бутун совет халқи КПСС Марказий Комитетининг май (1982 йил) Пленуми қарорларини амалга оширишга астойдил киришган пайтга тўғри келди. Областимиз матлуботчилари ҳам СССРнинг 1990 йилгача бўлган даврга мўлжалланган Озиқ-овқат программасини ҳаётга тадбиқ этиш учун социалистик мусобақани тобора авж олдирмоқдалар. Область матлубот союзи правлениесининг раиси С. Ф. Файзиев бу ҳақда шундай ҳикоя қилади:

— Ҳозирги кунда областимиз барча матлуботчилари фаолияти шу муҳим ҳужжат асосида белгиланган тадбирларни муваффақиятли амалга оширишга қаратилган. Савдо, тайёрлов ва ишлаб чиқариш беш ойлик планлари асосий кўрсаткичлар бўйича ортиғи билан адо этилди. Қишлоқ меҳнаткашларига маданий-маиший ва хўжалик буюмлари, озиқ-овқат маҳсулотлари сотиш анча ортди.

Программада матлубот кооперацияларининг харид қилиш ва тайёрлов фаолиятини кучайтиришга алоҳида эътибор берилган. Жойлардаги тайёрлов ташкилотларимиз бугунги кунга келиб 60 турдан ортиқ қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ва хомашёларни харид қилмоқда. Тайёрлов обороти 1981 йилда 110 миллион сўмни ташкил этган бўлса, бу йил бу кўрсаткич 3,1 процентга ортади. Йил давомида колхоз-совхозлар ва аҳолидан 400 минг тонна қишлоқ-хўжалик маҳсулотлари харид қилишни планлаштирганмиз. Жумладан, 300 минг тонна сабзавот, 30 минг тонна картошка, 44 минг тонна ҳовун-тарвуз қабул қиламиз. Беш йиллик охирига бориб тайёрлов ҳажми 20—22 процентга кўпайтирилади.

Харид қилинган маҳсулотларни Ватанимизнинг йирик саноат марказларига етказиб бериш, улар сифатининг бузилмаслигини таъминлаш алоҳида диққат-эътиборда. Ҳозиргача умумиттифоқ фондига 73 минг тонна сабзавот маҳсулотлари жўнатдик. Йил охиригача Урал, Сибирь ва Узоқ Шарқнинг йирик шаҳарларига 160 минг тонна сабзавот, 21 минг тонна полиз ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етказиб беришни мўлжаллаяпмиз.

Аҳолидан ортиқча қишлоқ хўжалик маҳсулотлари харид қилишни кўпайтириш Озиқ-овқат программасини амалга оширишнинг муҳим шартларидан биридир. Меҳнаткашларнинг шахсий ёрдамчи хўжаликларида етиштирилган маҳсулотларни тайёрлов оборотларига жалб қилиш учун бевосита колхоз, совхоз, қишлоқ ва аҳоли пунктларига яқин жойларда қўшимча 33 та вақтинча ишловчи қабул пунктлари очилди. Тайёрлов пайтида нобудгарчиликни минимал даражагача қисқартириш учун барча омбор, лаборатория, тарози хўжаликлари сифатли ремонтдан чиқарилди. Тайёрлов идораларининг ходимлари билан шу мавзуда семинарлар ўтказилди.

Ортиқча қишлоқ хўжалик маҳсулотлари топширишни рағбатлантириш мақсадида

БУГУН — ХАЛҚАРО КООПЕРАЦИЯ КУНИ

тайёрлов идоралари билан шартномалар тузган гражданларга зарур ҳолларда 30 процентдан 50 процентгача миқдорда маблағ аванс тариқасида берилади. Бундан ташқари улар учун камёб саноат моллари, машина, мотоцикл, қурилиш материаллари, ем сотиляпти. Қишлоқ хўжалик маҳсулотларини қабул пунктларига ташиб келтириш учун зарур идиш ва транспорт воситалари билан таъминланмоқдалар.

Амалга оширилган тадбирларимиз натижасида биринчи ярим йилликда аҳолидан 35 минг тонна сабзавот маҳсулотлари, 600 тонна картошка, 30 тонна ҳўл мева ҳамда 4 минг тонна гўшт қабул қилдик. Йил охиригача шахсий хўжаликлардан 170 минг тонна сабзавот, 3 минг тонна картошка, 33 минг тонна полиз маҳсулотлари, 8,7 минг тонна гўшт ва бошқа кўплаб чорвачилик маҳсулотлари йиғиштириб олиб, уларнинг асосий қисмини областимиз шаҳар ва қишлоқларида савдога чиқарамиз.

Ўнинчи беш йиллик давомида кооперация саноати, чорвачилик-бўрдоқичилик пунктлари, тайёрлов идораларини қуриш, реконструкция ва қайта жиҳозлаш ишлари учун 22 миллион сўм капитал маблағ сарфланди. Натижада бир суткада 104 тонна маҳсулот ишлаб чиқариш қувватига эга бўлган 9 та нонвойхона ва нон заводи, колбаса цехининг биринчи навбати ишга туширилди. Консерва ишлаб чиқариш кенгайтирилди. Кооперация тармоғининг бошқа соҳалари ҳам муваффақиятли ривожлантирилди. Бу соҳадаги ишларимизни изчил равишда ривожлантирамиз. Янги, самарали қувватларни ишга тушириш натижасида корхоналаримизда бир йилда 200 миллион сўмлик озиқ-овқат маҳсулотлари ишлаб чиқаришга эришмоқчимиз.

Кооператорларимизнинг ўн биринчи беш йилликда шахсий ёрдамчи хўжаликларни ривожлантириш ҳисобига товар ресурсларини ҳозиргига қараганда икки баравар кўпайтириш ташаббуси область партия комитети ва область ижроия комитетида маъқулланди. Унга мувофиқ барча район матлубот союзлари ва жамиятларида бўрдоқичилик хўжаликлари ташкил этдик. Ҳозир улардан 17 таси, 5 та чўчқачилик фермаси, 14 та паррандачилик фермаси ва фабрикаси маҳсулот бера бошлади. Ўтган йили уларда 7 минг тонна гўшт ишлаб чиқарилди. Калинин, Орджоникидзе ва Тошкент райони матлуботчилари бошқа соҳаларда бўлгани сингари ёрдамчи хўжаликни муваффақиятли ривожлантиришда ҳам ҳамкасбларига ўрнак бўлмоқдалар.

Областимиз кооператорлари СССРнинг 60 йиллик юбилейи шарафига қишлоқ меҳнаткашларига кўрсатилаётган хизмат маданиятини янада юксалтириб, партия ва ҳукуматимиз белгилаб берган социал-иқтисодий вазифаларни амалга оширишга муносиб ҳисса қўшиш учун курашмоқдалар.

Тошкентдаги 11-техника билим юрти комсомол ташкилоти ВЛКСМ XIX съездининг шарафига ўтказилган зарбдор меҳнат эстафетаси ғолибларидан бири бўлган эди. Ушбу суратда билим юрти директори, Ҳурмат Белгиси ордени кавалери К. В. Иванов билим юрти комсомол ташкилотининг секретари Шукрулло Сулаймоновга ана шу ғолиблик вимпелини топширмоқда.
Р. Шамсутдинов фотоси. (ЎзТАГ).

◆ СССР 60 ЙИЛЛИГИГА — 60 ЗАРБДОР ҲАФТА

ИЖОДИЙ БРИГАДА

«Средазэнергоцветмет» ишлаб чиқариш бирлашмасининг кўплаб бригадалари меҳнат унумдорлигини, тежамкорлик салмоғини янада оширишда рационализаторлик ва ихтирочилик ҳаракати қўл келишини яхши биладилар. Айниқса, Е. Егоров бошчилигидаги комплекс бригада аъзолари бу борада барчага ибрат бўлмоқдалар.

Етакчи комплекс бригадада 60 киши меҳнат қилади. Уларнинг ҳар бири интилувчанлиги, изланувчанлиги билан ажралиб туради. Шу сабабли кўпчилик ишчилар бир неча мутахассисликни мукаммал эгаллаганлар.

Бирлашмада бу коллектив биринчилар қатори меҳнатни ташкил этиш ва унга ҳақ тўлашнинг прогрессив методи асосида иш юритишга киришди. Корхонада 30 йилдан бери баракали меҳнат қилиб келаётган Е. Егоров бригада аъзоларини бу илғор усул истиқболли эканлигига ишонтира билди. Кўп ўтмай меҳнат унумдорлиги тубдан юксалди. Ойлик топшириқлар 130—150 процентга етказилиб адо этила бошлади. Ҳар бир ишчи топширилган вазифаларга юксак масъулият билан ёндашадиган бўлди.

Бирлашмада бу коллективни изланувчан-ижодий бригада деб аташади. Бу бежиз эмас, албатта. Ҳар бир ишчи муайян операцияни тезлаштирадиган, унумдорликни оширадиган резервларни излаб топишга, ишлаб чиқаришга жорий этишга ҳаракат қилади. Яқинда сўнгги рационализаторлик таклифидан келган фойда 7830 сўмни ташкил этганлиги ҳақидаги хабарнинг тарқалиши барчани тўлқинлантириб юборди. Шу пайтнинг ўзида бригада коллектив равишда темир қувирларни турли шаклларга келтиришнинг янги усулини амалда синаб кўраётган эди. Бу хушхабар сўнгги рационализаторлик таклифининг самарасига бироз ишончсизлик билан қараётган айрим ишчиларни ҳам енг шимариб ишга киришишга илҳомлантирди. Натижа ҳам шунга яраша бўлди. Бу янгилик takомилига етказилгач унумдорлик икки баравар ошди. Муҳими бракка бутунлай барҳам берилди. Таклифнинг иқтисодий самараси эса 8300 сўмни ташкил этди.

— Ютуқлар ўзимизники, — дейди бригада бошлиғи Е. Егоров.— Муҳими, келгусида янада салмоқлироқ силжишларга олиб келадиган таклифлар, янгиликлар устида изланишга ҳаракат қиляпмиз. Ўтган йилнинг ўзида бригадамиз аъзолари томонидан киритилган рационализаторлик ва ихтирочилик таклифларининг 26 таси ишлаб чиқаришга жорий этилди. Улар йил охиригача бирлашмага 18 минг сўмлик соф фойда келтирди. Айни кунларда эса бирлашмада «СССР 60 йиллигига — 60 зарбдор ҳафта» шиори остида ўтказилаётган мусобақада ҳар бир меҳнат бригадаси актив иштирок этмоқда. Ишлаб чиқаришнинг барча кўрсаткичлари бўйича топшириқлар зиёдаси билан адо этилмоқда. Бригадамиз коллективи шонли санага атаб юксак мажбуриятларни олган. Шундай бўлиши табиий, албатта. Чунки бригададаги 60 ишчининг барчаси коммунистик меҳнат зарбдори деган юксак номга сазовор. Ўнга яқин ишчи 1981 йил социалистик мусобақаси ғолиби нишони билан мукофотланганлар. Уларнинг ҳар бири у ёки бу рационализаторлик таклифининг муаллифларидир. Шунинг учун бу борадаги мажбуриятимиз — 28 та рационализаторлик таклифи киритиб, 19 минг сўмлик иқтисодий самара олишдир. Ижодкор бригада аъзолари эл-юрт олдида берилган ана шу ваъданинг уддасидан чиқиш учун тинмай изланиш олиб бормоқдалар.

А. МИРАЛИМОВ.

ЙЎЛСОЗЛАР АҲДИ

«СССР 60 йиллигига — 60 зарбдор ҳафта» шиори остидаги ватанпарварлик ҳаракатига қўшилган Чиноз район йўл қурилиш-ремонт участкаси коллективи юбилей йили план-топшириқларини муддатидан илгари адо этиш учун курашмоқда. Йўлсозлар беш ойлик планни анча ортиғи билан бажардилар. 144 минг сўмлик ўрнига 156,6 минг сўмлик йўл ремонти ишлари ниҳоясига етказилди. 3,1 километр узунликдаги йўллар қайта қурилди. Пландан ташқари 1,1 километр узунликдаги йўл ремонт қилиниб, тартибга келтирилди.

Коллектив май ойи планини ҳам 1,5 ҳисса ортиғи билан адо этди. Бир ой давомида 33 минг сўмлик ўрнига 51,5 минг сўмлик ремонт ишлари бажарилди. Коллективнинг меҳнатдаги ютуқлари муносиб тақдирланди: йўл қурилиш-ремонт участкаси автотранспорт ва тош йўллар ишчилари касаба союзи Тошкент область комитетининг Фахрий Ёрлиғи билан мукофотланди.

Автогрейдерчи Н. Кунцевич, экскаваторчи А. Холиқов, шофер Қ. Қосимов, йўл ишчиларидан Т. Қорабоева, С. Алиайдаров ўртоқлар социалистик мусобақанинг мунтазам олдинги сафларида бўлишади. Улар участка машъаллари саналади.

— Йўлсозларимиз КПСС Марказий Комитетининг май (1982 йил) Пленуми қарорларидан ҳамда Пленум қабул қилган Озиқ-овқат программасидан руҳланиб, ўз зиммаларига юксак мажбуриятлар олдилар,— дейди участка бошлиғи Б. Ҳусанов.— Қишлоқ жойларидаги йўлларни равон ва текис бўлишини таъминлаш билан биз Озиқ-овқат программасини муваффақиятли амалга ошириш ишига ҳиссамизни қўшган бўламиз. Район меҳнаткашлари меҳнати билан яратилган ноз-неъматларни қабул пунктларига урилмай, нобудгарчиликсиз етиб келишига эришиш учун йўлсозларимиз райондаги йўллар аҳволини яхшилашга ҳаракат қилаверадилар.

Ҳ. СУЛАИМОНОВ.

СССР 60

ЎЗБЕКИСТОН: ПАХТАКОРЛАР ЗАМИНИ

Бутуниттифоқ меҳнат тақсимоти ва меҳнатни ихтисослаштиришда Ўзбекистон ССР зиммасига табиатнинг ўзи мамлакатни пахта билан таъминлаш вазифасини ато этган дейиш мумкин.

Ўзбекистоннинг бойлиги на фақат пахта билан машҳур. Бир ярим мингдан зиёд саноат корхоналари унинг ривожланган индустриясини кўз-кўз қилиб турибди. Бу ерда иттифоқ аҳамиятига эга бўлган бир қатор тармоқлар мавжуд: Ўзбекистонда нефть қазиб чиқарилади ва рангли металлар эритилади, пахтачилик учун комплекс қишлоқ хўжалик машиналари, тўқимачилик маҳсулотлари ва озиқ-овқат маҳсулотлари ишлаб чиқарилади. Республика бутун революциягача бўлган Россияда ишлаб чиқарилганига нисбатан 20 баравар ортиқ электр энергияси ишлаб чиқармоқда. Унинг қишлоқ хўжалиги Ватанга пахтадан ташқари юз минг тонналаб шоли, узум, мева, сабзавот, чорвачилик маҳсулотлари етказиб бермоқда.

Аммо совет республикалари оиласида Ўзбекистоннинг асосий улуши ва энг биринчи интернационал бурчи пахтадир. Оппоқ пахта кўсаги Ўзбекистоннинг гербига зеб бериб турибди. Оппоқ кўсаклар миллий орнаментнинг ажралмас қисмига айланди. Республиканинг пахтачиликда эришган ажойиб муваффақиятлари Ўзбекистон меҳнаткашлари жасоратининг фахри ва мезони, республиканинг ҳар томонлама равнақ топишининг асосидир. Ўзбекистоннинг ҳамма жойида «Бизларнинг ҳаммамиз — пахтакормиз!» деган шиорни учратиш мумкин.

Партия, давлат, бутун халқимиз республиканинг асосий тармоғини ривожлантиришда унга катта ёрдам бермоқда. «Совет Ўзбекистони» доимо СССРдаги барча қардош халқлар билан ёнма-ён, узвий бир сафда борганлиги учун ҳам у ўтмишдаги қолоқликдан шу қадар тез кўтарилиб, ҳар томонлама ривожланган, гуллаб-яшнаб турган республикага, Шарқдаги энг илғор давлатлардан бирига айланишига муваффақ бўлди», — деди ўртоқ Леонид Ильич Брежнев шу йил март ойида Ўзбекистонга учинчи Ленин орденини топшираётган пайтда. Республика бу орденга ўнинчи беш йилликдаги ишлари учун сазовор бўлган эди.

Ўртоқ Л. И. Брежневнинг республикада бўлиши ҳам байрам кайфияти, ҳам амалий ишчанлик вазиятини вужудга келтирди. Леонид Ильич Тошкентда сўзлаган нутқларида Ўзбекистон ўн биринчи беш йилликда ҳам КПСС XXVI съезди қарорларини бажара бориб, яхши старт олди деб таъкидлади. Шу билан бирга у республика экономикасини, социал ҳаёти ва маданиятини янада ривожлантириш юзасидан бир қатор туб проблемаларни ўртага ташлади, шу жумладан пахтачиликда, айниқса, пахта сифатини яхшилашда ҳали фойдаланилмаётган жуда катта резервлар борлигига эътиборни жалб этди. Барча партия ташкилотлари, Ўзбекистоннинг барча меҳнаткашлари ана шу йўл-йўриқлар ва маслаҳатларни, КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил май Пленуми қарорларини дилларига жо қилиб, бу вазифаларни конкрет ишларда рўёбга чиқармоқдалар.

Ўзбекистон заминининг гуллаб-яшнаши манбаларида аниқ сана битиб қўйилган: 1918 йил 17 май. Шу куни В. И. Ленин Туркистондаги суғориш ишларини ташкил этиш ҳақидаги Декретга имзо чеккан эди. Декретга биноан 500 минг десятина ерни суғориш белгиланганди. Ватан пахтачилиги тарихида яна бир энг муҳим сана бор. РСФСР Меҳнат ва Мудофаа Совети 1921 йил 13 сентябрда В. И. Ленин имзо чеккан пахтачиликни ва пахта саноатини ташкил этиш ҳақидаги Низомни қабул қилган эди. Низомда пахтага давлат монополияси принципи тасдиқланган эди.

Шу тариқа Советлар мамлакати дастлабки йиллардаёқ пахтачилик тармоғини ривожлантириш билан боғлиқ бўлган асосий иккита масалани: сув масаласини ва пахта етиштириш умумдавлат иши эканлиги ҳақидаги масалани белгилаб берган эди. Проблемага иқтисодий ва сиёсий ёндашув тез орада партиянинг «Пахта мустақиллиги учун!» деган даъваткор шиорига чамбарчас боғланиб кетди. СССР 1932 йилдаёқ оқ толани импорт қилишдан халос бўлди. Орадан кўп ўтмай, Ўзбекистонда пахтадан дастлабки миллион тонна ҳосил олинди.

Қуйидаги рақамларни келтириб ўтиш жоиздир. Ўзбекистонда революциягача бўлган эллик йил ичида 6 миллион тонна пахта йиғиб-териб олинган эди. Бугунги кунда Ўзбекистон ҳар йили худди шунча пахта етиштирмоқда. Ўзбекистоннинг ана шу миллион-миллион тонна пахтаси заминида жуда кўп нарсалар ётибди...

Ўзбекистон замини бениҳоя саховатли. Аммо бу замин сув бўлмаса ҳосил бермайди. Ҳатто ҳамма нарсага қудратли табиат ҳам миллион-миллион йиллар ўша бу заминда ўт-ўландан бошқа ҳеч нарса етиштираолмаганди. Ўзбекистонда бўлмаган одамларгина унинг территорияси фақат воҳалардан иборат деб ўйлаши мумкин. Табиий сув манбаалари бўйидаги табиий воҳалар бу ердаги ғоят улкан саҳро кенгликлари ўртасидаги митти яшил нуқталарни ташкил этарди, холос.

Одатдаги ўсимликка сув бўлса бас, ўсаверади. Аммо Пахтани етиштиришга сувнинг ўзи камлик қилади. Уни меҳр қўшиб йўғрилган сув билан суғориш керак. Уни етиштириш учун ақлли, ранг-баранг, унумли машиналар керак. Уни етиштириш учун табиат шарт-шароитларига бардошли, ҳосилдор навлар яратувчи фан керак.

Ўзбекистон индустрияси 30-йилларда шундай машиналарни яратишга киришганди. Республикада бамисоли ёмғирдан кейин қийғос чиққан қўзиқорин янглиғ илмий тадқиқот муассасалари иш бошлаб юборганди. У пайтлари қандай қилиб бўлса ҳам пахта етиштиришга шай турган ишчи қўллари мавжуд эди.

Хориждан келган кишилар 1939 йили Катта Фарғона канали ниҳояти 45 кун ичида қазиб бўлинганига ишонишмаганди. Ўшанда 160 минг киши 18 миллион кубометр тупроқ қазиб 270 километрли сунъий дарё йўлини очгандилар! Шунча ишни улар қўлда, кетмон ва белкуракларда бажаришганди. Шундай қилиш мумкинмиди? Мумкин бўлганлигини биламиз. Ўша пайтда қурилиш энг машҳур ва донгдор қурилишлардан бўлганди.

Ўша қаҳрамонона эпопея иштирокчиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ф. Шамсутдиновни «Катта мироб» дейишади. Ҳозир у Катта Фарғона канали бошқармасининг бошлиғи. Биз у билан Катта Фарғона каналининг бош иншоотларидан бири жойлашган Андижонда учрашиб, муздек сув оқиб турган чинор соясида суҳбат қурдик. Республикада қурғоқчилик эди. Бундай пайтлари бош қашишга ҳам қўли тегмаслигидан нолиб, сувга қараганича сўз қотди:

— Ўшанда биз сувни енгибгина қолмай, ўзимизни, асрларни енгган эдик...

Эндиликда бу одам беҳисоб сувга бошчилик қилади. Биз диспетчер Клавдия Шаркова навбатчилик қилаётган тўғон минорасига кўтарилдик. Ёлғиз ўзи ўтиради у. Аммо каналда бутун иш автоматика ҳукмронлик қилганида қандай бўлса, худди шу тарзда борарди. Кнопкалар, графиклар, ёниб ўчаётган приборлар... Жим-житлик. Нориндан қанча сув оқаркин? Қорадарёдан-чи? Диспетчер иккита кнопкани босган эди пультда иккита рақам ёнди. Ўша дақиқаларда каналдан секундига 182 кубометр сув оқаётганди. Диспетчер яна бир кнопкани босса борми, ўнлаб километр нарида сувнинг йўли очилиб, равон оқиб кетади. Шу жойнинг ўзида тўғонга ўтиб сувнинг сатҳи пасаяётгани ё кўтарилаётганини кўриш мумкин. Сув бамисоли жонли нарсадай! Инсон ҳадсиз-ҳисобсиз тоғ оқимларини жиловлаб, уни у бошдан — бу бошга, у чеккадан — бу чеккага ташлаб туради.

Ҳозир Ўзбекистонда 974 та сув чиқариш-суғориш системаси, 30 мингта гидротехника иншооти, 20 та йирик сув омбори мавжуд. 70 дан зиёд асосий каналлар ўз ўзанлари орқали йилига 50 куб километр сувни элтиб қуймоқда... Бу сув Амударё ва Сирдарёнинг бир йилги нормасига тенг.

Совет халқи 60 йилдан кўпроқ вақт мобайнида Ўрта Осиёда Сув учун чинакамига жанг олиб борди. Эндиликда бу улуғвор иш ғолибона ниҳоясига етмоқда. Региондаги жамики дарёларни узил-кесил жиловлаб йўлга солиш ва сув ресурсларини бошқаришни инсон қўлига тўла-тўкис ўтказиш учун яна бир нечта сув омбори ва бирлаштирувчи каналлар қурилиши лозим. Амалда кўз ўнгимизда планли қишлоқ хўжалик сув таъминоти учун жаҳонда бир нечта энг йирик ягона автоматлаштирилган гидросистемалар яратилиши ниҳоясига етказилмоқда. Ана ўшанда тинкани қуритадиган қурғоқчилик ҳам, аксинча сувнинг «қутуриб» ҳужум қилиши абадий барҳам топади.

Бундан чиқдики, эндиликда Ўзбекистонда сув ҳамиша лиммо-лим бўладими деган савол туғилади. Мутлақо. Аксинча. Ахир, қанча сув кўп бўлса, шунча кўп ерни ўзлаштириш мумкин. Ҳозир республика эга бўлиб турган 50 куб километр сувга тоғдан ҳам, осмондан ҳам бирон литр сув келиб қўшилмайдику. Регионнинг табиий сув баланси ана шундай. Суғориладиган экин майдонлари эса кўпайиб бормоқда. КПСС Марказий Комитетининг 1965 йил март Пленумидан кейин экин майдонлари қарийб бир миллион гектар кўпайди. Демак, сувни тежаб-тергаб сарфлаш кераклиги ҳақидаги азалий вазифа бундан буён ҳам янада кўндаланг бўлиб тураверади ва сувдан яна ҳам тежамли, яна ҳам самарали фойдаланиш лозим бўлади.

* * *

Ер тўғрисида ҳам худди шуларни айтиш мумкин. Унинг запаслари ҳам чексиз эмас, Бутун Фарғона водийсида сув камчиллигига барҳам бериш ҳақидаги ўзбекларнинг асрий орзуси яқиндагина рўёбга чиқди: Андижон денгизи қурилиши ниҳоясига етди. Қорадарёда, водийнинг шарқий дарвозасида тўғон қурилиб, бу дарёни умрбод жиловлади.

Биз қурилиш шайдоси бўлиб қолганмиз. Лекин буни ҳамма ҳам билавермайди. Ахир, бу ерда Братскка тенг келадиган тўғон қад кўтарди-ку! Мутахассислар дарҳол бу зилзилага бардошли ажойиб иншоотни жаҳон классидаги иншоотлар тоифасига киритиб қўйишди. Унинг «биқинида» ҳозироқ 1,7 миллиард кубометр сув турибди. Тўғоннинг этакларидан Катта Андижон канали йўл олиб Қирғизистонга канал орқали сув кетади. У йўл-йўлакай бошқа кўпгина сунъий қўлбола сув артерияларига мадад бериб, ўз тўлқинларини узоқ-узоқларга — Марказий Фарғонанинг жазирама қумларига олиб ўтади.

Гуллаб-яшнаб турган водийнинг қоқ марказидаги саҳрони «жаннатдаги дўзох» деб аташарди. Сарбаланд кулранг барханларни саҳро шамоли учиради, кўпинча жазирама бўрон уни осмонга кўтариб кетади. Ана ўшанда ҳамма нарса ёниб, теварак-атрофдаги тирик мавжудот ҳалок бўлади. Сувсизликдан ҳалигача Ёзёвоннинг юз минг гектарлаб қумликларига инсоннинг оёғи етиб бормаган эди. Мана энди водий жисмидаги маддани яшил воҳага айлантириш навбати етди. Бу ерда район ташкил этилиб, бирданига бир қанча янги совхозлар ташкил этилмоқда.

Ташкил этилмоқда дейиш айтишга осон. Барханлар узра бульдозерлар ва скреперлар ўрмалайди, улар миллион-миллион тонна қумни суради-да, унинг кетидан чиройли қилиб чизилган пайкаллар пайдо бўлади. Наҳотки, шу ерда бирор нарса битса, ахир қум суриб ташланганини билан унинг тагида тупроқ йўқку, қанча қазиганинг билан шағалдан бошқа ҳеч вақо йўқ-ку. Шунда ҳосилотлар ҳазиллашиб: «Гидропоника методини жорий қиламиз...» дейишади. Ёзёвон райижрокомининг раиси А. Ҳайрутдинов бўлса конкрет рақамларни айтади: район пландаги 29 центнер ўрнига ҳар гектар ердан 35 центнердан пахта ҳосили кўтариш мажбуриятини олган. Сув ва меҳнат ҳатто тақир қумликларни ҳам саховатли пайкалга айлантириб юборади... Пахтазор яшнаб турган, боғлар, узумзорлар, полиз экинлари барқ уриб ўсаётган бу жойларни энди водий чаманзорларидан ажратиб бўлмайди.

Андижон денгизи сувсизликдан қақраб ётган ерларни ҳам экин оборотига киритиш имконини берди. Энди бу ерда ҳамма нарса — қумликлар ва шағал пиллапоялари, ғиж-ғиж тошли чалов ерлар ва тоғ ёнбағрининг лалмикор ерлари ҳам далалар ва боғ-роғларга айланмоқда. Наманган областида шундай бир нарсани ҳам кўрсатишди: шамол ялаб кетган тоғ ёнбағридаги соз тупроқни бульдозерчилар канал новларига солиб кетмоқдалар, сув бўлса шу новдан оқиб, тупроқни шағалли чалов ерларга оқизмоқда. Шу тариқа тупроқ зичлашиб, пайкаллар ҳосил бўлмоқда.

Областнинг тоғ ён бағирларида 34 та янги боғдорчилик-узумчилик совхози ташкил этилмоқда. Ҳар ер — ҳар ерда тракторлар қияликлар узра ўрмалаб чиқиб, ерларни «дазмоллаб» кетмоқда, кейин ҳайдаб, шудгор қилмоқда. Асрлар оша сувсизликдан қақраб ётган тақир ер дарҳол боғлар ва токзорларга бурканмоқда. Қудратли насослар тепаликдаги ана шундай ерларга бир ярим километргача сув чиқариб бермоқда. Текисликдаги ер резерви ҳам камайиб бормоқда. Ўзбекистонда бир миллион гектардан кўпроқ экинзорлар фақат машинада суғорилмоқда.

Бу заминдаги ерлар ҳақида гапирганда уларни ўзлаштириляпти, дейиш умуман мумкин эмас. Ҳар бир пайкални бунёд қилиш керак. Ҳар бир кубометр ер бульдозер, скрепер, экскаватор панжасидан бир неча бор ўтиши керак. Жуда зўр меҳнат қилиш керак. Собиқ Мирзачўл бағри худди шу тарика ишловдан ўтган. Жиззах ва Қарши даштларида бўлгани каби Мирзачўл кенгликларида ҳам, шунингдек, Амударёнинг қуйи этакларида ҳам суғориладиган деҳқончиликнинг энг йирик янги зоналари вужудга келди. Чўлга комплекс индустриал ҳужум давом этмоқда. Шу беш йилликнинг ўзидагина Ўзбекистонда 485 минг гектар янгиер ўзлаштирилади. Республикада ирригация ва мелиорация ишларига 6,4 миллиард сўм ажратилган.

Аммо кейинроқ бориб ўзлаштиришга яроқли ерлар резерви ҳам қолмайди. Бу эса республика олдига ҳозирданоқ сифат жиҳатидан янги, жуда мураккаб, аммо ҳал этилиши мумкин бўлган вазифаларни кўндаланг қилиб қўймоқда.

* * *

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари Ш. Р. Рашидов суҳбатда бундай деди:

— Республика аҳолиси ўсиб бораётганлиги учун ҳам ер ва сув камчиллиги проблемаси янада кескинлашмоқда. Кўзга бориб республика аҳолиси 18 миллион кишига етади. Суғориладиган майдонлар анча кўпаётганлигига қарамай, кейинги йигирма йил ичида аҳоли жон бошига ажратиб бериладиган суғориладиган майдон 0,30 гектардан 0,22 гектарга камайди. Ўзбекистонни ҳақли равишда суғориладиган ерлардан самарали фойдаланиш мактаби деб айтишади. Бизда ернинг ҳар бир қаричи ҳисобда. Шунга қарамай тағин олға бориб, деҳқончиликни интенсивлаштиришнинг чуқур резервларига ҳам кириб боришимиз керак.

Республика қишлоқ хўжалигининг кўпдан кўп вазифалари ичида пахта сифатини яхшилаш, Озиқ-овқат программасини амалга ошириш юзасидан актив иш олиб бориш энг асосийси ҳисобланади. Андижондаги «Ўзбекистон» колхозининг раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони З. Собиров бундай дейди:

— Қайси колхозда алмашлаб экиш яхши йўлга қўйилган, ҳосилдорлик ва пахта сифати яхши бўлса, ўша жойда соғиб олинаётган сут ҳам мўл бўлади. Ҳозирча биз ҳамон алмашлаб экишни тўғри жорий этмай келяпмиз... Бунда кимнидир айблаш қийин, мамлакат экономикасида пахта ўз аҳамиятига кўра ғалла, металл, нефтга тенглашади. Пахтанинг ялпи ҳосилини ҳар қандай қилиб бўлса ҳам ошириш лозим эди. Кўп йиллардан буён республикадан дон, гўшт, сут етиштириб бериш талаб қилинмасди, фақат пахта етказиб беринглар, дейишарди. Ўзбекистон бу вазифани шараф билан бажарди, тармоқни кўп жиҳатдан жаҳон эталони даражасига айлантирди. Аммо, «ялпи ҳосил» ишга таъсир ўтказмай қололмасди. Бу нарса асосан эскидан пахта етиштириб келинаётган районларга таъсир кўрсатарди. Пахтачилик деган термин бор бу ерда. Фарғона водийси хўжаликларида экин майдонларининг 85 процентини пахта ташкил этади. Кўп пайкаллар бошқа экинларнинг юзини кўрмайди. Тўғри, водийда ҳам СССР Олий Советининг депутати М. Насриддинова, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати Ю. Азизов, бошқа юзлаб миришкорлар ҳар гектар ердан 40—50 центнер ва ундан ҳам юқори ҳосил етиштириб келмоқдалар. Лекин улар ҳам «ер чарчаб қолди» дейишмоқда. Улар ҳам алмашлаб экишни жорий этишмоқда.

Хўш, янги зоналардаги манзара қандай? Бу ерда пахта-беда алмашлаб экишни бузишга йўл қўймасликка интилишади. Зотан, беда, маккажўхори, бошқа дон ва озуқа экинлари алмашлаб экишда жуда катта озуқа запаси беради, демак чорвачиликни тезда юксалтиришни таъминлайди. Алмашлаб экишни илмий ташкил этишда пахта вильтдан мумкин қадар камроқ зарар кўришига эришиш жуда муҳим. Чунки Фарғона хўжаликлари вильтдан кўп зарар кўрмоқда. Бу нарса минг марталаб текширишлан ўтказилиб, исботланган. Масалан, Бухоро областининг Ромитан районни ақл ишлатилиб, амалга оширилган алмашлаб экишни тўла ўзлаштирган эди. пахта ҳосили дарҳол 31 центнердан 47 центнерга кўтарилди. Айни пайтда озуқа, гўшт, сут етиштириш икки баравар кўпайди. Бундай мисоллар сон-саноқсиздир.

Бу беш йилликда Ўзбекистонда пахта етиштириш суръатлари муқим қилиб белгилаб берилди: ҳар йили ўрта ҳисобда 5,9 миллион тонна пахта етиштирилиши керак. Бу ҳол ҳамма ерда алмашлаб экишни тўғри жорий этиш имконини беради. Алмашлаб экишнинг тўғри жорий этилиши пахта етиштиришни кўпайтирибгина қолмай, балки сифатини ҳам оширади.

Хўжаликлар, корхоналарнинг ўнлаб раҳбарлари, олимлар, район ва область партия комитетларининг секретарлари билан суҳбатлашганимизда сифатни яхшилашнинг бошқа резервларини ҳам айтиб беришди. Одамлар бу резервлардан шу боисдан ҳам ҳамиша фойдаланишмаган эдики, пахтани юқори сортларга топширишдан иқтисодий манфаатдорлик йўқ эди. Турли сортлар учун ҳақ тўлашдаги фарқ ялпи ҳосил ҳисобга қопланиб кетарди. Ҳозир аҳволни яхшилашга киришишди. Бригада пудрати методи, агротехниканинг илғор методлари — кенг қаторлаб экиш, туксизлантирилган чигитни экиш ва бошқа усуллар кенг қўлланилмоқда. Ингичка толали пахта етиштириладиган майдонлар кенгайтирилди, фосфор ва калий ўғитларига эътибор кучайтирилди. Шу билан бирга энг яхши агротехникани қўлланиш ва унга риоя қилиш тола сифати учун масъулиятни бундан буён ҳам ошириш керак. Селекционерларга қўйиладиган талабларни ҳам кучайтириш лозим. Улар кўп иш қилишди, бизда — дунёда энг шимолий зонада етиштирилаётган пахтадан яхши ҳосил олмоқдамиз. Аммо олимлар пахтани янги сортларини тавсия этишаркан, ҳамон кўпинча асосий диққат-эътиборни юқори ҳосилдорликка, яъни «ялпи ҳосилга» қаратиб, толанинг узунлиги, мустаҳкамлиги, ингичкалигига эътибор бермаяптилар.

Пахта сифатининг пасайишини кўпинча машина терими билан боғламоқдалар. Аслида эса сифатга машина терими эмас, балки дефолиацияни бошлаш ва ҳосил йиғим-теримида ҳаддан ташқари шошма-шошарлик қилиниши оқибатида зарар етмоқда, деб ҳисобламоқдалар мутахассислар. Хом, пишиб етилмаган пахта сира яхши тола бермаслиги ҳар бир кишига маълум. Нега бўлмаса, шошилишади? Ахир, ишни яхши ташкил этилганида мавжуд 35 минг терим машинаси билан пахтанинг ҳаммасини зарур муддатда териб олиш мумкин-ку.

Яна бир ғоят зарур проблема бор: ҳамма пахта ва толани сақлайдиган омборлар қуриш вақти келди. Республика Компартияси Марказий Комитетида менга бундай маълумотларни кўрсатишди. Пахта бунтларда, ёмғир остида, шамол ва қорда сақланганидан, йилнинг ўн бир ойи мобайнида қайта ишланганидан такрор-такрор қизиб, қайта қуритилиб яна ёмғирда қолганидан оппоқ бунтлар хиралашиб, пахтанинг сифати пасайиб кетади. Республика бундан йилига 360 минг тонна пахта ёки 120 минг тонна соф толани йўқотади. Бу проблема СССР Енгил саноат Министрлигига маълум. Лекин министрликдагилар масала «ҳали пишиб етилгани йўқ» дейишмоқда. Ҳолбуки, масала пишиб етилмадигина эмас, ҳатто пишиб ўтиб кетганига анча бўлди. Миллион-миллион кишиларнинг шижоатли меҳнати билан етиштирилган бебаҳо халқ бойлигига нисбатан бундай муносабатга тоқат қилиб бўлмайди.

Пахтачилик тармоғининг ўзи моҳият эътибори билан Озиқ-овқат программасига бевосита дахлдордир. Ахир ҳар бир тонна пахта — уч минг метр газлама ва тўқсон хил бошқа энг қимматли маҳсулотгина эмас. Ҳар бир тонна пахта яна 170 килограмм ёғ ҳам демакдир. Бундан ташқари ҳар бир тонна пахта камида ярим тонна кунжара ва шелуха демакдир, ажойиб озуқадир. Юқорида айтилганидек, пахтачиликда алмашлаб экишни тўғри жорий қилиш кўплаб дон ва озуқа олишни инкор этмайди, аксинча тақозо қилади.

КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил май Пленуми қарорлари асосида ишлаб чиқилган Ўзбекистон ССРнинг Озиқ-овқат программаси ҳам шуни тақозо этади. Бу программани амалга ошириш учун республика партия ташкилоти, қишлоқ меҳнат аҳли, барча меҳнаткашлар зўр иштиёқ билан ишга киришдилар. Масалан, дон етиштиришни кўпайтириш учун ҳозироқ 18 та ихтисослаштирилган маккажўхоричилик совхозлари ташкил этилди. Бу совхозлар шу тармоқнинг байроқдорлари бўлиб қолиши керак. Уларга энг яхши ерлар ажратиб берилди, энг тажрибали ходимлар бошлиқ қилиб тайинланди. Юз минглаб йигит ва қизлар ҳар гектар ердан 80—100 центнердан маккажўхори дони олиш учун курашга қўшилдилар. Ҳамма жойда чорвачилик маҳсулотлари, сабзавот, мева ва узум етиштиришга ихтисослаштирилган корхоналар, шунингдек илмий ишлаб чиқариш бирлашмалари тузилмоқда. Уларнинг ҳаммаси ишга тез киришиб кетишди.

Ўзбекистон эришган муваффақиятлар улуғвор. СССР юбилейи нишонланадиган йилда унинг мамлакатимиз қардош халқлари олдида кўз-кўз қилса арзийдиган жиҳатлари кўп. Ўзбекистонда бўлган чоғимизда бекорга бундай гапларни такрор-такрор эшитмадик: эришилган муваффақиятлар тўпланган гигант потенциал пахтакорлар замини бағрида қандай баҳодирона кучлар яшириниб ётганини тўлиқроқ ва аниқроқ кўришга ёрдам берди. Бу замин тағин ҳам бой, тағин ҳам гўзал бўлаверади.

А. МУРЗИН.
(«ПРАВДА»нинг махсус мухбири).

«Правда», 2 июль.

Спорт

МЕДАЛГАЧА БИР ҚАДАМ

Халқаро Футбол федерациясининг Жаҳон кубоги даъвогарлари сони тобора қисқариб бормоқда. 1 июлда бўлган чорак финал учрашувларидан сўнг Австрия ва Бельгия терма командалари ҳам даврадан четга чиқиб қолдилар.

Австрия футболчиларининг Шимолий Ирландия командаси билан бўлган ўйини 2:2 ҳисобида дуранг натижа бериб, австрияликлар бир очко билан қолдилар. Энди бу группада ким ғолиб чиқиши Шимолий Ирландия — Франция учрашуви боғлиқ.

СССР терма командасининг кучли тўртликдан жой олиши учун яна бир қадам бор. Бунинг учун энди Польша терма командаси тўсиғидан ўтиш керак. Ватандошларимиз Бельгия терма командаси билан бўлган бахсда майдонда бир мунча эркин ҳаракат қилдилар. Улар ҳимояни бўшаштирмаган ҳолда ҳужумга ҳам катта кучларни ташладилар. Блохин, Шенгелия, Гавриловларга ярим ҳимоячилар ҳам мадад бериб турди. Ўйиннинг иккинчи бўлими бошларида киритилган ягона голибона тўп автори ярим ҳимоячи Х. Оганесян бўлди.

СССР терма командасининг бош тренери К. Бесков «Испанияда 7 та ўйин ўтказишни планлаштирганмиз» деб айтган эди. Футболчиларимизнинг ғалабага бўлган ишончи, яхши кайфияти бу ниятнинг амалга ошишига умид туғдиради. Эртага Польша терма командаси билан бўладиган учрашув муваффақиятли якунланса, ватандошларимиз камида бронза медали билан таъминланган бўладилар.

Кеча Испания—ГФР, Бразилия—Аргентина терма командалари ўзаро куч синашдилар.

«СОҲИБКОР»: мухлислар мамнунми?

МАМЛАКАТ ФУТБОЛ ЧЕМПИОНАТИНИНГ ИККИНЧИ ЛИГА 7-ЗОНА КОМАНДАЛАРИ БИРИНЧИ ДАВРА УЙИНЛАРИНИ НИҲОЯСИГА ЕТКАЗИШДИ

Асосан республикамизнинг кучли футбол коллективларидан ташкил топган 7-зона командаларининг биринчи давра ўйинлари ҳар бир коллектив ҳақида батафсил мушоҳада юритиш, ютуқ ва камчиликларни таҳлил қилиш имкониятини беради. «Тошкент ҳақиқати» газетасининг махсус мухбири Р. Шералиевнинг илтимосига кўра республика физкультура ва спорт комитети футбол бўлимининг катта инструктори, СССР спорт мастери, Федотов клубининг аъзоси Геннадий Александрович КРАСНИЦКИЙ биринчи давра ўйинларини шарҳлайди:

— Бошқа командаларнинг имкониятларини камситмай туриб мутахассислар ғолиблик учун кураш асосан уч коллектив ўртасида боришини кўзда тутган эдилар. Бу ўтган йилги зона ғолиби — «Нефтяник», «Динамо» ва «Навбаҳор» командаларидир. Дарҳақиқат бу командалар ўз мухлисларини мамнун этишмоқда. Айниқса, самарқандлик футболчилар эришаётган ютуқлар қувончлидир. Улар биринчи даврaнинг 13 учрашувини ўз фойдаларига ҳал қилдилар.

Тошкентнинг «Старт» командаси ҳам чиройли ўйин кўрсатмоқда. Бу коллектив сўнгги уч ўйинда кетма-кет ғалаба қозониб, турнир жадвалидаги мавқеини бир мунча мустаҳкамлаб олди. Шуниси диққатга сазоворки, тошкентлик футболчилар ўз майдонларида ҳам, ўзгалар майдонида ҳам бир хилда, текис ўйин кўрсатишмоқда.

Янгийўлнинг «Соҳибкор» командаси ўйинларни ўтган мавсумга нисбатан бир мунча кўтаринки руҳда ўтказмоқда. «Соҳибкор» ҳисобида 9 ғалаба бор. Тўплар нисбати ҳам бир мунча яхши: халқободлик йигитлар 24 марта рақиб дарвозасини ишғол этдилар.

Бирлашма ишчи-хизматчилари, боғбон-соҳибкорлари футболчилар орасида Собир Ризаматов номини алоҳида ҳурмат билан тилга оладилар. Чаққон ва эпчил бу йигит ўз маҳоратини ўйиндан ўйинга ошириб бораётир. Ёш футболчи ўн марта рақиб дарвозабонини тўпни тўрдан олиб чиқишга мажбур қилди. Шунингдек командада В. Обедзинский 4 марта, Ф. Абдурасулов ва Е. Бузникинлар 2 мартадан тўп киритишди.

Команда олдида ҳали ҳал қилиниши лозим бўлган бир қатор муаммолар турибди. Шулардан бири ўзга майдон муаммосидир. Халқободлик футболчилар сафарда 9 учрашув ўтказиб, унинг 7 тасида имкониятни бой беришди.

«Соҳибкор» мавсум ўйинларини жуда юқори суръатлар билан бошлаган эди. Афсуски, бу кўтаринкилик кайфияти узоқ давом этмади. Команда сафарда кетма-кет мағлубиятга учрай бошлади.

Буни ўйинчилар орасида таълим-тарбия ишларининг нисбатан бўшашиб кетганлиги билан ҳам изоҳлаш мумкин. Биринчи давра ўйинлари давомида «Соҳибкор» футболчилари 8 марта огоҳлантириш олдилар. (Олег Синелобов билан Исроил Охунбобоевлар 2 мартадан огоҳлантирилди). «Автомобилист» билан бўлган учрашувда Евгений Бузникин қўполлиги учун майдондан чиқариб юборилди. Огоҳлантириш олиш бўйича халқободликлар биринчи ўринни эгаллаб турибдилар.

Бизнингча, «Соҳибкор» футболчилари бу борада «Хоразм» командасидан ўрнак олишса мақсадга мувофиқ бўларди. Хоразмлик футболчилар мавсумда бирон марта ҳам огоҳлантириш олмаган ягона командадир.

«Соҳибкор»нинг ишқибозлари жуда кўп. Улар севимли командаларини кучлилар сафидан ўрин эгаллашига умид қилаётирлар. Буни стадионга келаётган ишқибозларнинг сони муттасил ошиб бораётганлигидан ҳам билса бўлади.

Ўйлаймизки, команда раҳбарлари ва аъзолари биринчи даврада йўл қўйилган камчиликлардан жиддий хулоса чиқариб оладилар.

● Биринчи даврада дарвозаларга 380 та тўп киритилди. Ҳар бир ўйинга ўрта ҳисобда 2,22 тадан тўп тўғри келади.

● Энг йирик ҳисоб Наманганда қайд этилди. «Навбаҳор» Фрунзенинг ЦОР командасини 6:0 ҳисобида енгди.

● Дуранглар бўйича «Хоразм», «Наримонов» ва «Шаҳрихончи» командалари пешқадам. Улар 7 тадан учрашувда ўзаро муросага келишдилар. «Соҳибкор» муросасиз команда ҳисобланади. Унинг ҳисобида 1 та дуранг бор, холос.

● Судьялар 83 марта ўйинчиларни огоҳлантиришди. 7 футболчи ўйиндан четлаштирилди.

КИМ КЎП ТЎП КИРИТДИ

Асқаралиев У.	(Навбаҳор)	—14
Ичевский Г.	(Хива)	—12
Ризаматов С.	(Соҳибкор)	—10
Файзиев Ш.	(Динамо)	—10
Григорович С.	(«Динамо»)	—9
Юрин В.	(Автомобилист)	—8
Бекулов Р.	(Шаҳрихончи)	—7
Усенко С.	(Наримонов)	—7

БИРИНЧИ ДАВРАДАН СЎНГ ТУРНИР ЖАДВАЛИ

Командалар	Тўплар	Очколар
«Динамо»	32—7	29
«Навбаҳор»	36—9	26
«Нефтяник»	26—12	25
«Старт»	18—10	22
«Ҳисор»	16—12	21
«Ёшлик»	18—20	21
«Хоразм»	23—15	21
«Хива»	25—24	20
«Соҳибкор»	24—22	19
«Автомобилист»	21—16	18
«Янгиер»	27—26	18
«Олой»	20—29	17
«Наримонов»	17—23	17
«Шаҳрихончи»	23—26	15
«Пахтакор»	22—22	14
«Хўжанд»	14—31	10
ЦОР	11—46	6
«Амударё»	8—29	5

ЖАҲОН ШАҲАРЛАРИ ВА ПОЙТАХТЛАРИДА

✦ ПРАГА. Пойтахтдаги қишлоқ хўжалиги учун ахборот институтининг фондларида бир миллиондан кўпроқ махсус ҳужжатли материал, шу жумладан илмий-оммабоп фильмлар ва рангли диапозитивлар бор. Бу институт яқинда ташкил этилганлигининг йигирма йиллигини нишонлаган эди. Шу муассасанинг фаолияти туфайли чехословак деҳқонлари, чорвадорлари, агрономлари ва мелиораторлари ЧССРдагина эмас, балки чет элларда ҳам қишлоқ хўжалигини ривожлантиришнинг актуал проблемаларига оид зарур маълумотларга ҳамиша эгадирлар.

✦ САН-ФРАНЦИСКО. Сан-Франциско шаҳар кенгашининг қарорига мувофиқ бу шаҳарда ўқ отадиган шахсий қурол олиб юриш расмий жиҳатдан тақиқланган. Янги қарорга мувофиқ, шаҳарнинг қурол-яроққа эга бўлган бутун аҳолиси 120 кун ичида бу қуролни топшириши лозим. Акс ҳолда улар 30 кун муддат билан турмага қамалиб, 500 доллар жарима тўлашлари мумкин.

Бу қарор зўравонликнинг авж олганлигига қарши курашаётган шаҳар жамоатчилигининг тазйиқи остида қабул қилинди. Американликларнинг кўпчилик қисми, деб ёзади «Ю. С. Ньюс уорлд рипорт» журнали, қурол-яроғларнинг назоратсиз сотилишига қарши фикр билдириб, уни сотишни чеклаш ва олиб юришни батамом тақиқлашни талаб қилмоқда.

Маълумки, АҚШда ҳар йили талаш мақсадида 13.500 та қотиллик, 378 қуролли ҳужум содир бўлиб турибди. Бугунги кунда умуман АҚШда аҳоли қўлида 150 миллионта отиш қуроли бор.

✦ ТОКИО. Японияниң Хоккайдо оролидаги Отару шаҳри ядросиз зона деб эълон қилинди. Маҳаллий муниципалитет мажлисининг депутатлари бир овоздан ана шундай қарор қабул қилдилар. Япониядаги шаҳарларни ядро қуролидан холи бўлган зоналар деб эълон қилиш мамлакатдаги тинчликсевар кучларнинг уруш хавфига қарши олиб бораётган курашининг таркибий қисми бўлиб қолди. Бундан аввал Наго, Наха ва Фудзисава шаҳарларининг муниципал мажлислари ана шундай резолюциялар қабул қилган эди.

✦ ЖАКАРТА. Расмий маълумотларга қараганда, Жакарта аҳолисининг сони 6,7 миллион кишига етган. Индонезия пойтахти аҳолиси ўсишининг йилига 4 процентни ташкил этувчи бу юксак суръатлари мураккаб социал проблемаларни вужудга келтирмоқда. «Индонезиан обсервер» газетасининг хабар беришича, уй-жойларнинг ниҳоятда тақчиллиги, атроф муҳитнинг булғаниши, ишсизлик ана шундай проблемалар жумласидандир.

(ТАСС, 1 июль).

◆ Тошкент шаҳар Охунбобоев номидаги маданият уйи қошида ташкил этилган дуторчи қизлар ансамбли қатнашчилари ўз мухлислари ҳузурида тез-тез янги концерт программаларини намойиш қилиб турадилар. Суратда: ансамблнинг дуторчи қизлари.

А. Тўраев фотоси.

МЕҲНАТ СЕМЕСТРИ «АЪЛО» БЎЛАДИ

В. И. Ленин номидаги Меҳнат Қизил Байроқ орденли Тошкент Давлат университети студент қурилиш отрядлари штаби йигит-қизлар билан гавжум. Штаб аъзолари ҳар галгидек отрядларни муайян йўлланма бўйича зарбдор объектларга кузатишга ҳозирлик кўрмоқдалар. Яна бир неча кундан кейин дорилфунуннинг минглаб талабалари иттифоқимиз ҳамда қардош социалистик мамлакатлардаги йирик қурилишларга йўл оладилар. Ана шу муҳим ишларнинг ташкилий томони эса жанговар штаб аъзоларига ишониб топширилган. Университет студент-ёшлари кўп йиллардан бери бу соҳада фаолликлари билан барчага намуна бўлмоқдалар. Меҳнат семестри кўрсаткичлари тобора яхшиланмоқда. Хусусан, ўн биринчи беш йилликнинг тўнғич йилида зарбдор объектларда жасорат кўрсатиб меҳнат қилган университет комсомол-ёшлари 3 миллион 400 минг сўм капитал маблағ ўзлаштирдилар.

Штаб аъзолари бу йилги меҳнат семестрига ҳам пухта ҳозирлик кўришди. 39 отряддан иборат 1800 га яқин йигит-қиз ҳадемай белгиланган маршрутлар бўйлаб тегишли объектларга йўл оладилар.

1100 студентдан ташкил топган 21 отряд аъзолари жонажон пойтахтимиз Тошкентнинг 2000 йиллиги юбилейига тайёргарлик кўриш муносабати билан белгиланган тадбирларни амалга оширишда актив қатнашадилар. Жумладан, улар шаҳарни ободонлаштиришда, янги турар-жой бинолари ҳамда маданий-маиший объектлар қурилишида иштирок этадилар. «Ташпромстрой» ва «Главташкентстрой»га қарашли қатор бошқармаларда, каноп фабрикаси ҳамда агрегат заводида меҳнат қиладилар. Умуман меҳнат семестри давомида ана шу участкаларда 970 минг сўмлик иш бажарилиши кўзда тутилган. Олмалиқдаги кон-металлургия комбинатига йўлланма олган 100 кишилик отряд эса 120 минг сўмлик ишларни поёнига етказишади.

Россиянинг ноқоратупроқ зонасини ўзлаштиришда шонли комсомол авлоди ажойиб меҳнат ғалабаларини қўлга киритганлиги ВЛКСМ XIX съезди минбаридан туриб юксак баҳоланганилигига кўп бўлгани йўқ. Бугун эса республикамиз комсомол-студентларининг яна ўнлаб отрядлари ноқоратупроқ ўлкасига йўл олмоқдалар. РСФСРнинг Тюмень областига отланган 560 студентдан иборат 15 отряд аъзоларининг режалари янада улкан. Улар бу йилги меҳнат семестрида саноат корхоналарида, «Тюменнефтегаз», «Тюменгазстрой» комплексларида ва озиқ-овқат омборхонаси қурилишида 1 миллион 560 минг сўмлик ишни амалга оширишади.

Ўтган меҳнат семестрида жасорат кўрсатган аълочи ва жамоатчи студентлардан иборат «Интернационал дўстлик» отрядлари эса чет элларда ўз тенгқурлари билан елкама-елка туриб меҳнат қиладилар. Улар Германия Демократик Республикасининг Лейпциг, Югославиянинг Скопле шаҳарларида ҳамда Венгрия пойтахти Будапешт ва Чехословакия пойтахти Прага қурилишларида иштирок этадилар.

Ўз навбатида дорилфунунда таҳсил олаётган чет эллик студентлар ҳам шаҳримиз қурилишларида қатнашадилар.

— Яқинда университет маданият саройида студент қурилиш отрядларининг 1982 йилги меҳнат семестрига бағишланган слёти бўлиб ўтди, — дейди студентлар қурилиш отряди штабининг бошлиғи, университет проректори П. Б. Азизов, — Тюмень области студент қурилиш отрядининг командири Э. Бердимуродов, Тошкент шаҳри студент қурилиш отрядининг командири А. Илҳомов, «Спартак» отрядининг командири А. Юсупов, «Шарқ» отрядининг командири Э. Каримов ва бошқалар сафар олди тайёргарликлари уюшқоқлик билан ниҳоясига етказилганлигини маълум қилдилар.

З. ТОШМУҲАМЕДОВА.

ҚАРДОШ ХАЛҚЛАР АДАБИЕТИДАН

Святослав САХАРНОВ

«ТРИГЛА»ДАГИ САЁҲАТ

(ҚИССАДАН ПАРЧА)

Машҳур рус ёзувчиси Виталий Бианкининг шогирди, ҳозир Ленинградда яшаб, ижод қилаётган табиатшунос адиб Святослав Сахарновнинг қаламига мансуб бу қисса ва унинг бошқа асарлари кенг китобхонларга манзур бўлган. Ёзувчи бепоён мамлакатимиз ва бир қанча чет элларни айланиб чиққан. Унинг асарлари ана шу кузатувлар натижасида юзага келган.

Журналист Тўлқин Қозоқбоев адибнинг «Тригла»даги саёҳат қиссасини ўзбек тилига таржима қилиб нашрга топширди. Қуйида шу қиссадан бир парчани эълон қилмоқдамиз.

ШУНДАЙ БОШЛАНГАН ЭДИ

Дунёда ҳамма нарсадан ҳам қўрқоқ деган ном олишдан қўрқаман. Марлен мендан «Экспедицияга боришни истайсанми?» деб сўраганида «Бўлмасачи! Жон деймана» деб жавоб бердим.

Шу гапдан кейин туни билан мижжа қоқмадим. Дераза ортида баланд-баланд тўлқинлар кўраётгандек, йиртқич акулалар даҳшат солаётгандек туюларди.

Марлен олим ва ғаввос. У сув ости оламини ўрганяпти.

Мен эса — рассомман. Ёмон сузаман. Нега ҳам рози бўлдим. Экспедицияга менинг нима даҳлим бор?

«ТРИГЛА»

Эртаси куни қўлимда чемодан билан пристанга одамлар орасини ёриб борардим.

— Экспедиция қаердалигини айтиб беролмайсизми?, — деб сўрадим сариқ похол шляпа кийган кишидан.

У менга бошдан-оёқ разм солди.

— Тўғрида.

Ҳақиқатдан ҳам рўпарамда борти қордек оппоқ теплоход қад кўтариб турарди. Оқ теплоходнинг бронзага бўялган парчалари — иллюминаторлари ярқираб кўринарди. Қуёшдан қорайган матрослар пиллапоялардан маймунлардек чаққонлик билан юқорига чиқишарди.

Марлен қани?

Музика янгради. Ингичка пўлат арқон сувга тушиб шалоплади. Теплоход қирғоқ бўйлаб оҳиста сузиб кетди.

Теплоход кўрфазда катта ярим доира ясаб, денгизга йўл олди.

Ана холос!... Мен-чи? Шу пайт кимдир енгимдан тортди.

— Бу ерда нима қиляпсан? — Орқамда Марлен турарди. — Бўлақол сени кутишяпти!

У музёрар сингари тўдани ёриб, мени соҳил бўйлаб бошлаб кетди. Кўрфаз охирида тўқ яшил рангда кичкина шхуна турарди. Унинг бурун томонига оқ бўёқда «Тригла» деб ёзиб қўйилган. Палубада бир неча киши турганди. Бортдан ошиб ўтиб, биз ҳам уларга қўшилдик. Соқолли йигит арқонни ечди-да, оёғи билан кемани итариб юборди. Мотор тариллади. «Тригла» чайқала-чайқала чиқиш йўли томон кетди.

МАРЛЕН

Марленни мен кўпдан бери биламан. Икковимиз Минск ёнидаги қишлоқданмиз. Қишлоқдаги болалар ўртасида энг довюраги Марлен эди. Бир куни унга, одам организми илон заҳрига ўрганиши мумкин дейишибди. Марлен заҳарли илонни тутиб, қўлини чақтирганди. Қўли ўша заҳотиёқ шишиб, қорая бошлайди. Марленни касалхонага олиб кетишди.

У касалхонада бир ой ётди. Онаси тепасида йиғлаб ўтирди, Марленнинг қорайган қўли аввалига кўкарди кейин сарғая бошлади.

Бир ойдан сўнг касалхонадан даволаниб чиқиб, иккинчи газандани тутиб, яна ўша қўлини чақтирди. Қўли ёғочдек қотиб, иситмада ётган аҳволда қолган, яна касалхонага олиб кетишди.

Энди касалхонада бир ҳафта ётди. Тузалиб чиққач, яна илон тутиб, учинчи марта қўлини чақтирди... Бу сафар қўли бирозгина қизарди, холос.

Мана шундай одам билан бирга очиқ денгизда сузишим керак! Нима учун?

НИМА МАҚСАДДА?

Эрамиздан аввал яшаган ҳайвонларнинг изларини топиш мақсадида жўнашимиз керак. Менга Марлен шундай деб тушунтирди. Миллион йиллар илгари Қрим ўрнида денгиз мавж урган экан. Денгизда — ихтиозаврлар сузиб юраркан. Улар ҳам балиққа, ҳам калтакесакка ўхшаркан, жағлари узун, танаси тангалар билан қопланган, балиқ думли.

Улар йиртқич экан. Балиқларга, спрутларга ҳужум қилиб, ўзаро жанг қилиб ҳам туришаркан.

Балиқ-калтакесак ҳалок бўлганида, унинг танаси сув остига чўкади. У оҳак қатлами билан қопланади. Тошда эса изи қолади. Йиллар ўтади. Қитъалар йўқолиб ва яна пайдо бўлади. Денгиз ости очилиб, тошлардаги излар ҳам қуруқликка чиқиб қолади.

Бир куни мовий кўрфазда, денгиз бўйидаги қояларда иккита балиқ-калтакесакнинг изини топишган. Улар қуриб қолган, эзиб ташланган баргларга ўхшар, бўмбўш кўз чаноқлари осмонга бепарво қараб турарди.

— Олимлар саросимага тушди. Чиқиб бўлмайдиган қояларми? Бу ҳеч гап эмас! Баржани қирғоққа олиб келиб, қоянинг калтакесак излари қолган бўлагини кесиб олиб, уни арқон ёрдамида баржага ортишга қарор қилишди. Аммо уруш бунга ҳалал берди. Мовий кўрфазда шиддатли жанглар бўлди. Бомбалар тинмай портлади. Денгизда турган кемалар тоғни тўплардан ўққа тутди. Фашистлар чекинаётиб қирғоқлардаги қурол-яроғ омборини портлатишди. Тоғнинг ярми денгизга ўпирилиб тушди.

Уруш тугагандан кейин олимлар кўрфазга қайтиб келишиб, мавжуд изларни топиша олмади.

Марлен ўша изларни сув остидан қидирайлик деди. У ўз балиқлари билан шуғулланаверса яхши бўларди.

ДЕНГИЗДА

«Тригла» денгизга чиққач чайқала бошлади. Фақат довул бўлмаса, бас!... Умуман довул мутлақо кераксиз нарса!

Денгиздаги довул ҳақида кўп эшитганман. Аввалига тўлқинлар кемани аста-секин тебратади. Кейин ўзини палубага шиддат билан уради. Шунда кемадаги йўловчилар шлюпкани талашиб, бир-бирлари билан муштлашадилар. Хира тўлқинлар кемани тўлдириб юборади.

Кема саҳнига маъюс қараб қўйдим. Унда бор-йўғи биттагина шлюпка. У ҳам болаларни чўмилтирадиган тоғарадек ингичка ва калта эди.

Унга қанча одам сиғишини билмайману, аммо менга жой топилмаслиги аниқ! Шхуна ҳалигача сув устида бемалол сузиб бораётганига ҳайронман.

Қаттиқ ва қадрдон қирғоқ борган сари узоқлашиб борарди.

МЕНИНГ ЎРТОҚЛАРИМ

— Танишинг, — деди Марлен, — янги ўртоғимиз: рассом.

Мен ўзимни танитдим:

— Николай.

— Дима, — деди соқолли йигит.

— Кая.

— Вениамин.

— Капитан — рулда, — давом этди Марлен, — моторист бўлса машина хонасида. Командамиз шулардан иборат. Хўш, бу ер сенга ёқдими?

— Менимча, қирғоқдан жуда узоқлашиб кетаяпмиз!...

ДОВУЛ

Биз қандайдир бурунни айланиб ўтдигу, кўп ўтмай кемамиз чайқала бошлади. Томоғимга нимадир тиқилаётгандек бўлди. Аввалига тўлқинлар унча катта эмасди, аста-секин кучайиб, охири шунчалик катталашиб, даҳшатли бўлиб кетдики, асти қўяверасиз. Ихтиёрсиз кема томонга югурдим. Кейин каютадаги каравотимга ётиб олиб инградим. Пешонам тердан йилтирарди. Қотиб қолган қўлларимни қимирлата олмайман.

Йўқ, бу рейсга бекорга чиқдим! Мўйқаламим билан бўёқларим стол устида сочилиб ётарди.

(Давоми бор)

Хушхабарлар

«Тошкент ҳақиқати» ва ЎзТАГ мухбирлари ҳабар қиладилар

ИШЧИЛАРНИНГ ТОПШИРИҚЛАРИ АСОСИДА

ТОШКЕНТ Давлат университети коллоид химияси кафедрасининг олимлари Олмалиқ кон-металлургия комбинати ишлаб чиқаришида фойдаланилаётган сувни анализ қилишга киришдилар. Бу тадқиқотни ўтказишдан мақсад — сувда эрийдиган полимерлар ёрдамида шу сувни тозалашнинг самарали усулини топишдир. Корхона коллективи билан олий ўқув юрти коллективи ўртасида тузилган ижодий ҳамкорлик тўғрисидаги шартномада кўзда тутилган бошқа ишлар ҳам давом эттирилмоқда. Комбинат эса устахоналарни, проблемали лабораторияларни техника билан таъминлашда университетга ёрдам беради.

МАҲСУЛОТНИНГ ЯНГИ ТУРИ

ЧИРЧИҚДАГИ «Ўзбекхиммаш» заводи маҳсулотининг янги тури чет элларга юборилди. Бу ерда ишлаб чиқарилаётган ошхона асбоблари ва хўжалик буюмлари ғоят юксак сифатли бўлганлиги уларни халқаро бозорга олиб чиқиш имкониятини берди. Штамповкачи А. Машченко, сайқалчи Р. Иброҳимова, зарб берувчи П. Шонасилов ва кенг истеъмол буюмлари цехининг бошқа илғор ишчилари Болгария савдо фирмалари буюртмалари асосида дастлабки маҳсулот туркумини тайёрладилар. Химиявий аппаратлар деталлари штамповка қилинганидан кейин занглмайдиган пўлатдан чиройли ва дид билан пардоз берилган қошиқлар тайёрланмоқда.

«МАЙ» КАФЕСИ

Оржоникидзе районидаги Май қишлоғида янги кафе фойдаланишга топширилди. У қишлоқнинг марказидан ўтувчи каналнинг ўнг қирғоғидаги сўлим жойда қурилган. Бу ерда миллий таомлардан ташқари европача овқатлар ҳам тайёрланади.

«Май» кафесини район матлубот жамиятининг хўжалик ҳисобидаги қурувчилар бригадаси коллективи бунёд этди.

ДАМ ОЛИШ УЙИ

Чимён дам олиш зонасида пойтахтимизнинг Марказий универсал магазини коллективи учун янги дам олиш уйи қуриляпти. У 355 ўринли бўлиб, бунёдкорлик ишларини «ЧарвакГЭСстрой» қурилиш бошқармасининг 7-участкаси коллективи бажармоқда.

Дам олиш уйи атрофида турли спорт майдонлари, сув ҳавзаси, 150 ўринли ошхона ва кафе ҳам қуриляпти.

ЯНГИ ЛОЙИҲА БИЛАН

«ТАШГИПРОГОР» институтининг лойиҳачи инженерлари кўплаб янги типдаги турар-жой бинолари лойиҳасини ишлаб чиқишмоқда. Янги лойиҳалар аввалгиларига нисбатан яшаш шароитларининг янада яхшиланганлиги билан фарқ қилади. Ана шундай уйлардан бири пойтахтимиздаги Жуковский кўчасида қад кўтаради. Ундаги квартираларнинг планлаштирилиши аввалгиларига нисбатан бирмунча такомиллашган. Жумладан, ошхона анча кенг, айвонлар ойнаванд ромли бўлади ва ёрдамчи хоналар қурилади.

Лойиҳачилар лойиҳанинг смета баҳосини 15 минг сўмга камайтиришга муваффақ бўлишди. Тошкент шаҳар ижроия комитетининг архитектура-планлаштириш бошқармаси ҳузуридаги шаҳар қурилиши Совети мазкур лойиҳага юқори баҳо берди.

ПЕШТАХТАДА — МАЛИНА МУРАББОСИ

ПОЙТАХТ областимизнинг қишлоқ магазинларида «малина мураббоси», «қулупнай шарбати» ёзувли янги маҳсулотлар пайдо бўлди. Бу йилдан бошлаб сотувга чиқарилган бундай маҳсулотларни область матлубот жамиятига қарашли ихтисослашган цехларда ишлаб чиқариш ўзлаштирилди. Янги маҳсулотлар учун хомашёни «Ўзбекбирлашув»нинг тайёрлов идоралари етказиб бермоқда. Улар эса бундай меваларни колхозчилар ва совхоз ишчиларининг ёрдамчи хўжаликларидан сотиб олишяпти.

Қишлоқ матлубот кооперациялари цехлари ва консерва заводлари ассортиментида бундан бошқа яна кўплаб янги маҳсулотларни кўриш мумкин. Жумладан, Фарғона область консерва корхоналари ва Янги Тошкент консерва заводида ток баргларини консервалаш йўлга қўйилди, пиёзни куритадиган механизациялашган линиялар ишга туширилди.

ПОЙТАХТ МУЗЕЙЛАРИДА

ОТА-БОЛАЛАР КЎРГАЗМАСИ

Ўзбекистон ССР Давлат санъат музейининг Ўрта Осиё халқлари санъати бўлимида самарқандлик халқ устаси Абдураҳим Мухторов ва унинг ўғиллари санъати асарларидан ташкил топган кўргазмада элликдан ошиқ асарлар намойиш этилмоқда.

Абдураҳим Мухторов 1931 йили Самарқандда туғилган. 1959 йилдан бошлаб машҳур кулол Умарқул Жўрақулов устахонасида таълим олади. Тезда кулолчилик сирларини ўрганиб, мустақил ижод қилишга ўтади. 1962 йилда илк бор республика бадиий кўргазмасида бир қанча ишлари билан қатнашади. Оддий лойдан халқ оғзаки ижоди асосида яратаётган жонли ижод маҳсуллари билан устозини мамнун этади.

Биринчи кўргазмадаёқ А. Мухторов қўлида сайқал топган тасвирлар томошабинларни қизиқтириб қоладди. Уста ишининг гўё сеҳри бордек, қараган томошабинни яна ўзига қаратарди...

Эндиликда СССР Рассомлар союзининг аъзоси, ижоди камол топаётган Абдураҳим Мухторов ўз касбини фарзандларига ўргатиб, кулолчилик санъатига қизиқиш уйғотди, мураббийлик қилди. Унинг ўғиллари Зариф, Ислом ва жияни Суннат Мухторовлар кулолчилик маҳоратларини пухта ўрганиб, сеҳрли санъат асарларини яратишмоқда.

Бир оила аъзоларидан чиққан кулоллар санъати халқ ҳаёти билан узвий боғлиқдир. Абдураҳим кулол ишларида халқ қаҳрамони Насриддин афанди саргузаштларига оид бир неча тасвирларни кўрамиз. «Насриддин — деҳқон», «Насриддин бозорда» каби асарларида халқпарвар, адолатли, меҳрибон, донишманд қиёфаси жонланган. «Отлиқлар», «Карвон», «Тандирчи», «Нонвой», «Қимизчи», «Байрам», «Оналик», «Найчи», «Сурнайчи» каби асарлари эса воқелик ихчам, нафис ва жонли акс этиши кишини ҳайратга солади. Ўзига хос кулолчилик услубида ҳайкалтарошлик маҳоратини сезамиз. Кичик ҳайкаллар орасида «Эски мактаб» асари жуда характерли чиққан. Шунингдек, қадимий Афросиёбдан топилган тасвирлар асосида «Афросиёбга саёҳат» асарининг яратилиши диққатга сазовордир.

Ота касбига меҳр қўйган ёш усталар Зариф Мухторовнинг «Ғишт қуювчи», «Қизи сочини ўраётган она», «Қўлга сув қуйиш», «Чевар қиз», «Нонвой аёл» ҳайкалчалари, Ислом Мухторовнинг «Афсонавий икки бошли туя», устанинг жияни Суннат Мухторовнинг «Аждарҳолар», «Афсонавий икки бошли қўй» каби ишларида устоз Абдураҳим Мухторов таълими сезилиб турипти.

М. АҲМЕДОВ.

Редактор Н. НАСИМОВ.

РЕКЛАМА • ЭЪЛОНЛАР

АҲОЛИНИ ИШГА ЖОЙЛАШТИРИШ БЮРОСИ

ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

ИККИНЧИ «ОТДЕЛСТРОЙ» ТРЕСТИНИНГ 45-ҚУРИЛИШ БОШҚАРМАСИГА

облицовкачилар, дурадгорлар, бўёқчилар, сувоқчилар.

Ёлғизлар ётоқхона билан таъминланадилар.

КУЙБИШЕВ РАЙОН САНОАТ КОРХОНАЛАРИГА

аппаратчилар, слесарлар, электрослесарлар, юкчилар, станокчилар, электр монтёрлар.

Ёлғизлар ётоқхона билан таъминланадилар.

ЧИЛОНЗОР РАЙОН ТАЖРИБА ИШЛАБ ЧИҚАРИШИГА

пластмасса қуювчилар, пластмассадан ясалган буюмларни пайвандловчилар, операторлар, қолипловчилар, машинистлар, қориштирувчилар, гальваниклар, ванналарни, коректирловчилар, полировкачилар, қуйма буюмларга ишлов берувчилар, слесарь-электриклар, дурадгорлар, юкчилар, компрессор қурилмаларининг машинистлари.

КУЙБИШЕВ РАЙОН САНОАТ КОРХОНАЛАРИГА

токарлар, фрезерчилар, пармаловчилар, арраларни чархловчилар, штамповкачилар, механика-йиғув ишлари слесарлари, ремонтчилар, қолипловчилар, шоферлар, юкчилар.

Ёлғизлар ётоқхона билан таъминланадилар.

СПРАВКАЛАР ВА ИШГА ЙЎЛЛАНМАЛАР ОЛИШ УЧУН ҚУЙИДАГИ АДРЕСЛАРГА МУРОЖААТ ҚИЛИНСИН:

Марказий пункт—Пролетар кўчаси, 4-уй, 3-подъезд, 5-хона.
Ленин район пункти — Т. Шевченко кўчаси, 64-уй.
Октябрь район пункти—У. Юсупов кўчаси, 3-уй.
Чилонзор район пункти—2 квартал, 3-уй.
Ҳамза район пункти — М. Ҳасанова кўчаси, 3-уй.
Фрунзе район пункти—Ш. Руставели кўчаси, 62-уй.
Куйбишев район пункти—К. Маркс кўчаси, 59-уй.
Киров район пункти—Энгельс кўчаси, 89-уй.
С. Раҳимов район пункти—Қорасарой кўчаси, 270-уй.
А. Икромов район пункти—22-квартал, 13-уй.
Сергели район пункти — Спутник массиви, 2-квартал, 69-уй.

Телевидение

ХАЛҚАРО КООПЕРАЦИЯ КУНИ

МТ-I. 9.00 — Время. 9.40— Футбол бўйича жаҳон чемпионатида 12.05 — Ота-оналар, Сизлар учун. 12.35 — Москва шаҳар телефон тармоғининг 100 йиллигига бағишланган кўрсатув. 13.05 — «Спортлото»нинг 22-тиражи. 13.15 — Дон казаклари. Давлат ашула ва рақс ансамблининг концерти. 14.00 — Ғолиблар. Фронтдош дўстлар клуби. 2-Гвардиячи армия ветеранларининг учрашуви. 15.25—Дунё воқеалари. 15.40 — Типратикон плюс тошбақа. Мультфильм. 15.55 — Мўъжизасиз мўъжизалар. 16.55 — Бугун — халқаро кооперация куни. Кўрсатувда СССР Центросоюзи правлениесининг раиси А. А. Смирнов иштирок этади. 17.25 — Цирк майдонида. 17.55 — Сиёсий шарҳловчи Л. А. Вознесенский суҳбати. 18.25 — Ленин комсомоли мукофоти лауреати, ўзбек «Лазги» вокал-чолғу ансамблининг концерти. 18.55 — 9-студия. 19.55 — Қирол Лир. ССР Иттифоқи Давлат академик Малий театри фильм-спектаклининг премьераси. 21.30 — Время. 22.05 — Қирол Лир. Фильм-спектаклининг давоми. 23.45 — Янгиликлар.

МТ-II. 9.00 — Эрталабки гимнастика. 9.20 — Агар соғлом бўлай десанг. Физкультурачиларга маслаҳатлар. 9.25 — «Келишган эркак». Телевизион бадиий фильм. 1 ва 2-сериялар. 11.35 — Тонгги почта. Музикали программаси. 12.05 — Новосибирск телевидениесининг программаси. 13.35 — Олам кинокамера кузгусида. 14.40 — Археологиянинг шоҳидлик беришича. Илмий оммабоп фильм. 15.00 — Музикали киоск. 15.30 — Кинотомошабин ҳамроҳи. 16.15 — 1982 йил қўшиқлари. 17.20 — Кинопанорама. 18.45 — Халқаро обзор. 19.00 — Калининград. Телевизион ҳужжатли фильм. 19.30 — П. И. Чайковский номли VII халқаро конкурсда. 20.30 — Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар. 20.45 — Здоровье. Илмий-оммабоп программаси. Ленинграддан олиб кўрсатилади. 21.30 — Время. 22.05 — «Москвада уч кун». Телевизион бадиий фильм. 1 ва 2-сериялар.

ЎзТВ-I. 9.55 — Кўрсатувлар программаси. 10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Орзу. Фильм-концерт. 10.40 — Бирга бўлсак ҳаммамиз. 11.10 — «Белгиланган курсдан боряпман». Бадиий фильм. 12.30 — Музика истиқболи эгалари. 13.10 — Шифокор суҳбати. 13.25 — Шахмат мактаби. 13.55 — Биз ватанпарвар интернационалистлармиз. 14.40 — Йўл ҳаракати хавфсизлиги учун. 18.00 — Кўрсатувлар программаси. 18.05 — Тонгги қўшиқ. Мультфильм. 18.15 — До-ре-ми-фа-соль. Мактаб ўқувчилари учун музикали ўқув кўрсатув. 18.45 — Бугун — халқаро кооперация куни. 19.15 — Ахборот. 19.30 — Цирк, цирк, цирк. 20.10— Ахборот. 20.30 — СССР ташкил топганлигининг 60 йиллигига. «Даврамизга марҳабо». ҚҚАССР ва Ўзбекистон областлари бадиий ҳаваскорлик коллективларининг телевизион фестивали. Экранда — Сурхондарё области. 21.30 — Время. 22.05 — СССР ташкил топганлигининг 60 йиллигига. «Даврамизга марҳабо». ҚҚАССР ва Ўзбекистон областлари бадиий ҳаваскорлик коллективларининг фестивали. Экранда — Сурхондарё области (давоми).

ТОЖИКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ.

ТЕАТР

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 3/VII Ёшликда берган кўнгил, 4/VII да Кулги кечаси.

ГАП ЭГАСИНИ ТОПАДИ...

— Ўғлингизга насиҳат қилиб қўйинг, «Кир ювмайман» деяптилар. Йўқса, ҳамма иш ўзингизга қолади...

— Сизда «Спартак» борми?

— Бизда ҳозирча футболчилар ҳақида ҳеч қандай романлар йўқ!

— Вой, болагинам-ей, то қачонгача мендан пул сўраб кун кўрасан?..

— Бир-икки йилдан сўнг ишлаш ниятим бор, ойи.

Баъзи оилладаги драма: «Муштлашув» саҳнаси.

А. Ҳолиқов чизган суратлар.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент—П, ЛЕНИН кўчаси, 41.

Телефонлар: редактор ўринбосарлари—335885, 325747, 337916, 325748; масъул секретарь — 334808, 325353; секретариат — 325750. БЎЛИМЛАР: хатлар ва оммавий ишлар: фельетонлар—334048; 325354, партия турмуши — 325778; пропаганда — 325645; саноат, капитал қурилиш ва транспорт—325749; қишлоқ хўжалиги—32564?; адабиёт ва санъат—325767; совет қурилиши—325645; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик—325733; фан, маданият ва олий ўқув юртлари—325553; фотомухбир—325894.

Р. 02063. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64684. А. 1638.